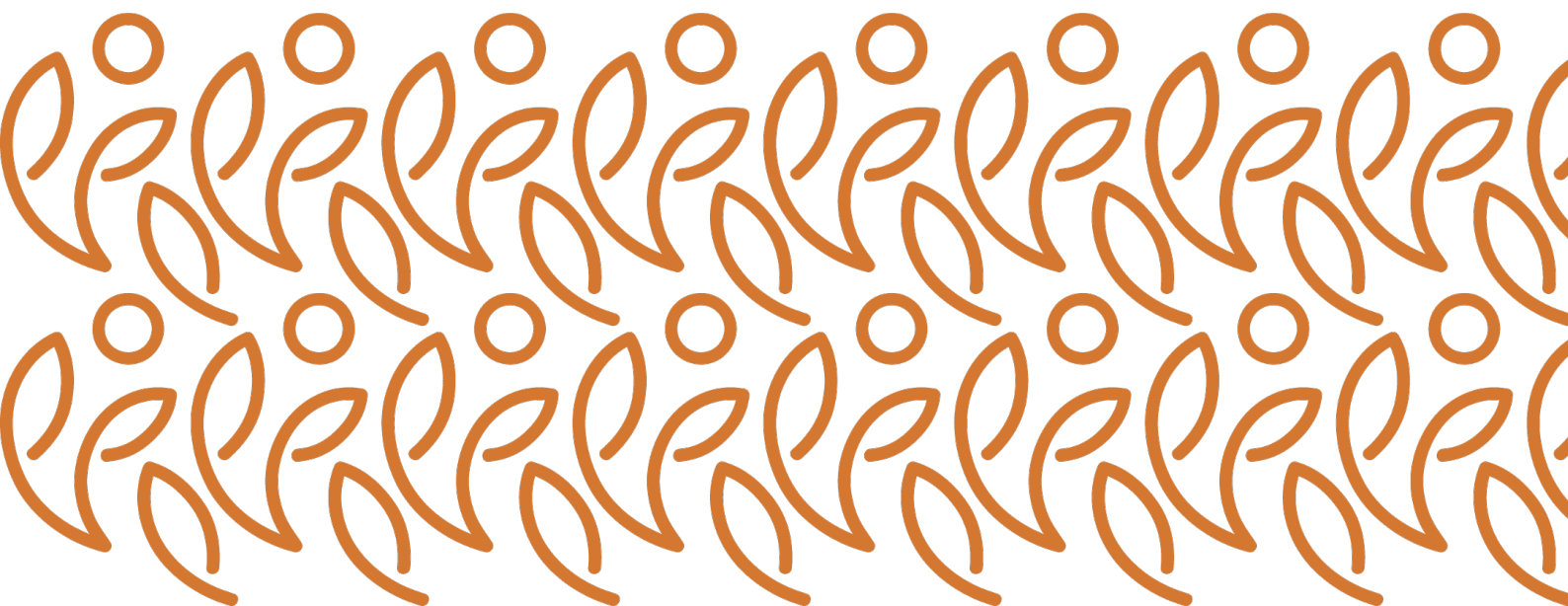

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue osavuosisikatsaus 1–9/2025

Sisällys

1	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen taloustilanne ja strategisten tavoitteiden toteutuminen....	3
1.1	Hyvinvointialueen taloustilanne 1–9/2025.....	3
1.2	Strategisten tavoitteiden seuranta.....	8
1.3	Toimialuekohtaiset talouden toteumavertailut.....	9
1.3.1	Hyvinvointialuehallinto.....	9
1.3.2	Terveyspalvelut.....	10
1.3.3	Sosiaalipalvelut.....	11
1.3.4	Pelastustoimi.....	12
1.3.5	Konsernipalvelut.....	19
1.3.6	Hankkeet.....	20
2	Investointien toteuma 1–9/2025.....	22
3	Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2025.....	24
3.1	Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen.....	24
3.2	Vuoden 2025 rahoituspäätös.....	25
3.3	Vuoden 2026 rahoituslaskelmat.....	29
3.4	Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset.....	32
3.4.1	Talousarviolainat.....	37
3.4.2	Korkosuojaukset.....	38
3.4.3	Lyhytaikaiset lainat.....	40
4	UTV2-ohjelma.....	43
4.1	Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta.....	47
5	Lainanottovaltuus.....	49
5.1	Lainanottovaltuus vuodelle 2026.....	51
6	Maakunnallinen näkökulma.....	52
7	Henkilöstöön liittyvä raportointi.....	54
8	Tytäryhtiöiden raportointi.....	55

1 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen taloustilanne ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

1.1 Hyvinvointialueen taloustilanne 1–9/2025

Hyvinvointialueen kolmannen toimintavuoden toteumaa on kertynyt yhdeksän kuukauden ajalta. Raporteissa luvut vuosien välillä eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Palkkojen osalta on huomioitava, että palkankorotuksia on tulossa vielä lokakuun toteumiin. Vuoden 2024 aikana Kuusiolinnan toiminnasta erikoissairaanhoidon siirrettiin hyvinvointialueen toiminnaksi. Vuonna 2025 Kuusiolinnan toiminnoista on syyskuun loppuun mennessä siirtynyt mielenterveys- ja riippuvuushoidon palvelut, suun terveydenhoito, sosiaali- ja ikäpalveluiden toiminnot sekä yleishallintoa. Jäljelle jäävä osuus siirtyy hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden vaihteessa.

Koko vuoden talousennuste näyttää tällä hetkellä karkeasti arvioiden n. 24,9 milj. euron alijäämää. Ennuste on laadittu syyskuun toteumiin perustuen lukuun ottamatta henkilöstökuluja, joiden osalta toteumaa oli käytettävissä lokakuun loppuun saakka.

Ennuste on parantunut kesän jälkeen. Viimeisen kolmanneksen toteumat ja tilinpäätöskirjaukset vaikuttavat vielä alijäämän lopulliseen suuruuteen. Ennustettu alijäämä lisää tulevien vuosien taloushaasteita, sillä ennusteen alijäämä huomioiden katettavaa alijäämää on kertymässä 31.12.2025 mennessä noin 130 milj. euroa.

Edelliseen ennusteeseen nähden parannusta on tullut sekä tuottojen että kulujen ennusteessa.

Talousennuste syyskuun toteumien perusteella laskettuna

Tuloslaskelma	Ennuste 2025	TA2025	Muutettu TA2025
Toimintatuotot	146 268 733	141 797 900	140 175 100
Myyntituotot	40 398 549	41 050 400	38 835 900
Maksutuotot	71 752 609	70 774 900	70 937 600
Tuet ja avustukset	20 606 875	18 280 400	18 280 400
Muut toimintatuotot	13 510 700	11 692 200	12 121 200
Toimintakulut	-1 111 956 255	-1 110 063 100	-1 095 567 500
Henkilöstökulut	-565 041 535	-543 728 100	-543 625 900
Palvelujen ostot	-365 783 587	-375 703 900	-367 841 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79 626 026	-83 379 100	-81 290 300
Avustukset	-29 299 038	-34 288 900	-29 903 200
Muut toimintakulut	-72 206 069	-72 963 100	-72 906 600
Toimintakate	-965 687 522	-968 265 200	-955 392 400
Valtion rahoitus	964 908 484	964 138 200	964 996 500
Rahoitustuotot ja kulut	-1 401 100	-586 500	-586 500
Vuosikate	-2 180 138	-4 713 500	9 017 600
Poistot	-22 763 000	-22 556 000	-22 556 000
Tulos	-24 943 138	-27 269 500	-13 538 400

Tämänhetkinen ennuste osoittaa, että talous on kääntymässä parempaan suuntaan, mutta täysimääräisesti UTV-toimenpiteet eivät ole toteutumassa alkuvuoden talousarviomuutoksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Oman toiminnan osalta tavoitellusta 4,915 miljoonan euron sopeutustoimenpiteistä arvioidaan toteutuvan 3,627 milj. euron ja ostoihin liittyvistä tavoitelluista 10,069 milj. euron sopeutustoimista 7,538 milj. euron säästöt vuonna 2025.

Tuotot näyttävät toteutuvan muutettua talousarviota parempina myyntituottojen, tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen osalta. Kulupuolella henkilöstökulut näyttävät ylittyvän ja palveluiden ostot alittuvan. Tämä johtuu osaksi Kuusiolinnan syksyllä siirtyneistä toiminnoista, koska niitä ei vielä ole huomioitu talousarviomuutoksessa. Kaiken kaikkiaan toteuma pidemmältä ajalta on tarkentanut ennustetta.

Koko organisaation toteumavertailu 1–9/2025

Toteumassa on huomioitava, että kirjanpitolautakunnan ohjeistus tilikauden aikaisesta raportoinnista ohjeistaa seuraavaa: "Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 25 §:n mukaan hyvinvointialueille maksetaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Valtion rahoitus esitetään katsauksissa tasasuuruusina kuukausierinä (1/12) koko vuoden rahoituksesta. Ennakoon saatu rahoitus siirretään kirjanpidossa tuloennakoihin. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukainen lisärahoitus kirjataan sille tilikaudelle, jolle se on myönnetty." Tämän vuoksi, vaikka valtiolta on alkuvuoden aikana saatu suurempi osuus rahoituksesta, rahoitus on jaksotettu toteumaan tasaisesti.

Henkilöstökuluissa lomarahoja ei ole jaksotettu koko vuodelle, vaan ne on toteumassa kokonaisuudessaan kesäkuulla. Virallisessa Valtiokonttorin raportoinnissa lomarahat raportoidaan kokonaisuudessaan kolmannelle kvartaalille. Lokakuussa tuleva palkkojen yleiskorotus nostaa henkilöstökuluja loppuvuoden kuluessa. Lomautuksista saatu eurosäästö syyskuun loppuun mennessä on 1,17 milj. euroa. Muiden yt-toimenpiteiden osalta vaikutukset näkyvät loppuvuoteen painottuen.

Keväällä 2025 hyväksyttiin talousarviomuutos, johon huomioitiin jo päätetyt UTV2-ohjelman ja yt-neuvotteluiden tulokset sekä muut keväällä tiedossa olleet selkeät erät. Myös 1.4.2025 voimaan tulleet organisaatiomuutokset vietiin kirjanpidon rakenteisiin 1.6.2025 alkaen, joten raportointi on siitä alkaen tehty uuden rakenteen mukaisesti. Kuusiolinnasta siirtyvistä toiminnoista talousarviomuutoksessa huomioitiin kevään aallot. Syksyn aaltojen osalta muutokset talousarvioon tullaan huomioimaan joulukuussa päätöksentekoon tuotavaan talousarviomuutokseen.

Koko organisaation toteumavertailu 1–9/2025

Alla koko organisaation tuloslaskelma ja toteumavertailu alkuperäiseen talousarvioon.

Tasaisen toteuman mukainen toteumaprosentti on 75 %.

Tuloslaskelma	Ta 2025	Ta-muutos 2025	Muutettu ta 2025	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2024
Toimintatuotot	141 797 900,00	-1 622 800,00	140 175 100,00	95 469 046,33	68,1%	90 217 051,03	136 875 393,37
Myyntituotot	41 050 400,00	-2 214 500,00	38 835 900,00	28 297 816,14	72,9%	27 840 049,24	41 610 384,88
Maksutuotot	70 774 900,00	162 700,00	70 937 600,00	53 540 259,79	75,5%	49 885 876,65	68 925 610,56
Tuet ja avustukset	18 280 400,00	0,00	18 280 400,00	2 995 290,11	16,4%	3 743 494,49	13 918 286,99
Muut toimintatuotot	11 692 200,00	429 000,00	12 121 200,00	10 635 680,29	87,7%	8 747 630,65	12 421 110,94
Toimintakulut	-1 110 063 100,00	14 495 600,00	-1 095 567 500,00	-819 485 467,95	74,8%	-796 708 503,31	-1 085 219 109,08
Henkilöstökulut	-543 728 100,00	102 200,00	-543 625 900,00	-410 425 084,86	75,5%	-387 972 088,30	-526 195 087,91
Palkat ja palkkiot	-441 176 200,00	93 900,00	-441 082 300,00	-334 149 585,69	75,8%	-314 780 012,43	-426 764 565,33
Henkilösivukulut	-102 551 900,00	8 300,00	-102 543 600,00	-76 275 499,17	74,4%	-73 192 075,87	-99 430 522,58
Eläkekulut	-92 579 800,00	13 000,00	-92 566 800,00	-66 770 248,35	72,1%	-65 724 001,41	-88 288 384,58
Muut henkilösivukulut	-9 972 100,00	-4 700,00	-9 976 800,00	-9 505 250,82	95,3%	-7 468 074,46	-11 142 138,00
Palvelujen ostot	-375 703 900,00	7 862 400,00	-367 841 500,00	-276 231 695,95	75,1%	-267 211 547,99	-369 228 701,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 379 100,00	2 088 800,00	-81 290 300,00	-58 410 514,49	71,9%	-61 232 270,53	-82 538 335,16
Avustukset	-34 288 900,00	4 385 700,00	-29 903 200,00	-21 924 584,20	73,3%	-26 274 842,91	-35 219 727,85
Muut toimintakulut	-72 963 100,00	56 500,00	-72 906 600,00	-52 493 588,45	72,0%	-54 017 753,58	-72 037 256,91
TOIMINTAKATE	-968 265 200,00	12 872 800,00	-955 392 400,00	-724 016 421,62	75,8%	-706 491 452,28	-948 343 715,71
VALTION RAHOITUS	964 138 200,00	858 300,00	964 996 500,00	723 681 363,33	75,0%	682 064 890,48	909 419 854,03
Rahoitustuotot ja -kulut	-586 500,00	0,00	-586 500,00	-594 709,58	101,4%	861 922,05	9 040,01
Korkotuotot	2 505 500,00	0,00	2 505 500,00	934 868,78	37,3%	2 387 676,58	2 941 437,75
Muut rahoitustuotot	470 000,00	0,00	470 000,00	631 632,28	134,4%	399 368,04	449 278,15
Korkokulut	-3 510 000,00	0,00	-3 510 000,00	-1 812 918,84	51,7%	-1 892 450,81	-3 298 090,12
Muut rahoituskulut	-52 000,00	0,00	-52 000,00	-348 291,80	669,8%	-32 671,76	-83 585,77
VUOSIKATE	-4 713 500,00	13 731 100,00	9 017 600,00	-929 767,87	-10,3%	-23 564 639,75	-38 914 821,67
Poistot ja arvonalentumiset	-22 556 000,00	0,00	-22 556 000,00	-16 978 278,77	75,3%	-16 861 537,25	-23 138 201,33
Suunnitelman mukaiset poisto	-22 556 000,00	0,00	-22 556 000,00	-16 978 278,77	75,3%	-16 861 537,25	-22 339 625,25
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	-798 576,08
TILIKAUDEN TULOS	-27 269 500,00	13 731 100,00	-13 538 400,00	-17 908 046,64	132,3%	-40 426 177,00	-62 053 023,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ							
(ALIJÄÄMÄ)	-27 269 500,00	13 731 100,00	-13 538 400,00	-17 908 046,64	132,3%	-40 426 177,00	-62 053 023,00

Palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti

Alla koko organisaation tasolla palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti.

Asiakaspalveluiden ostoissa erikoissairaanhoidon ostopalvelut ovat ylittymässä budjetoituun nähden. ICT-palvelut näyttävät alittuvan talousarvioon nähden.

Työterveyskulut ylittyvät reilusti.

Tili	Muutettu ta 2025	Vuoden alusta	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2024
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-251 869 000,00	-196 342 855,03	78,0%	-188 410 703,47	-259 636 765,42
4303 Perhehoito ja tukihenkilöiden palkkiot	-8 251 100,00	-5 542 939,21	67,2%	-5 794 619,23	-7 359 842,63
4315 Palveluseteli	-9 018 600,00	-4 945 490,19	54,8%	-5 473 878,97	-7 277 526,74
4340 Asiantuntijapalvelut	-9 771 500,00	-5 146 223,47	52,7%	-6 003 456,41	-8 358 288,11
4341 Toimistopalvelut	-84 400,00	-94 956,59	112,5%	-111 622,00	-121 080,64
4342 ICT-palvelut	-29 248 000,00	-20 763 221,47	71,0%	-18 374 375,11	-25 021 882,89
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-129 700,00	-74 913,83	57,8%	-66 514,46	-95 867,37
4346 Työvoiman vuokraus	-7 412 800,00	-5 825 242,19	78,6%	-7 643 144,15	-9 531 664,87
4348 Tulkkauspalvelut	-242 600,00	-249 201,77	102,7%	0,00	0,00
4350 Painatukset, ilmoitukset, mark	-308 700,00	-128 832,17	41,7%	-123 604,00	-176 262,81
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-289 000,00	-193 098,83	66,8%	-295 739,58	-296 180,82
4370 Vakuutukset	-2 686 600,00	-2 272 291,21	84,6%	-1 203 125,72	-1 828 615,45
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-7 471 900,00	-5 273 430,38	70,6%	-4 955 512,28	-6 829 488,16
4390 Rak. ja al. rak. ja kunnossapito	-1 341 700,00	-1 011 176,09	75,4%	-756 703,18	-1 099 072,27
4400 Kaluston rak. ja kunnossapito	-3 004 100,00	-2 127 788,58	70,8%	-1 954 118,34	-2 703 896,78
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelu	-2 498 600,00	-3 221 322,27	128,9%	-2 571 807,24	-3 748 938,29
4420 Henkilöstön matkustuskulut	-3 142 500,00	-2 389 886,20	76,1%	-2 815 460,78	-4 097 976,52
4421 Muut matkustus- ja kuljetuspal	-7 749 200,00	-4 210 872,75	54,3%	-5 377 109,89	-7 664 398,59
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-17 398 100,00	-13 232 747,86	76,1%	-12 378 045,49	-18 635 155,27
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-1 872 400,00	-864 868,94	46,2%	-1 098 055,55	-1 700 777,89
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-1 156 200,00	-397 590,49	34,4%	-406 006,23	-747 276,75
4470 Muut palvelut	-2 880 200,00	-1 919 312,60	66,6%	-1 385 503,11	-2 278 671,75
4471 Työvälinekorvaukset	-14 600,00	-3 433,83	23,5%	-12 442,80	-19 071,23
Yhteensä	-367 841 500,00	-276 231 695,95	75,1%	-267 211 547,99	-369 228 701,25

1.3 Toimialuekohtaiset talouden toteumavertailut

1.3.1 Hyvinvointialuehallinto

10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
330 TUET JA AVUSTUKSET	160 000	0	160 000	483	0,3%	-39 829	-101,21%	205 624
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	111 320		247 545	-55,03%	137 547
YHTEENSÄ	160 000	0	160 000	111 803	69,88%	207 716	-46,18%	343 171
10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-5 656 100	3 600	-5 652 500	-1 831 505	32,4%	-1 993 140	-8,11%	-7 529 033
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 001 500	0	-1 001 500	-320 639	32,02%	-336 963	-4,84%	-432 108
430 PALVELUJEN OSTOT	-3 929 000	300	-3 928 700	-2 860 981	72,82%	-1 896 582	50,85%	-3 074 658
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-527 700	0	-527 700	-430 639	81,61%	-373 029	15,44%	-523 430
470 AVUSTUKSET	-375 000	0	-375 000	-332 679	88,71%	-285 538	16,51%	-285 655
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-279 900	0	-279 900	-306 266	109,42%	-240 634	27,27%	-428 377
YHTEENSÄ	-11 769 200	3 900	-11 765 300	-6 082 709	51,7%	-5 125 887	18,67%	-12 273 261
TOIMINTAKATE	-11 609 200	3 900	-11 605 300	-5 970 906	51,45%	-4 918 171	21,4%	-11 930 090

Hyvinvointialuehallinnon tuottopuolella on eriä, jotka näkyvät toteumissa vasta vuoden mittaan.

Aluevaalien järjestämisestä aiheutuneet kulut ovat mukana toteumassa. Muutokset poliittiseen päätöksentekoon liittyvässä organisaatorakenteessa tulevat näkymään eurototeumissa syksyn aikana. Valtuustoryhmien toimintatuen toinen maksuerä on kirjautunut toteumaan syyskuussa.

Valtion rahoitus on kirjattu keskitetysti hyvinvointialuehallintoon eikä sitä ole jyvitetty palveluille.

1.3.2 Terveyspalvelut

20 TERVEYSPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	24 270 000	-2 240 000	22 030 000	15 339 421	69,63%	17 045 320	-10,01%	25 415 826
320 MAKSUTUOTOT	30 311 700	95 700	30 407 400	22 193 555	72,99%	17 787 197	24,77%	25 718 944
330 TUET JA AVUSTUKSET	38 100	0	38 100	161 583	424,1%	83 711	93,02%	58 643
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	79 500	0	79 500	436 868	549,52%	452 483	-3,45%	294 976
YHTEENSÄ	54 699 300	-2 144 300	52 555 000	38 131 426	72,56%	35 368 711	7,81%	51 488 390
20 TERVEYSPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-199 696 800	-1 675 500	-201 372 300	-151 315 170	75,14%	-141 487 614	6,95%	-190 868 663
401 HENKILÖSIVUKULUT	-45 344 900	-378 400	-45 723 300	-33 846 798	74,03%	-32 178 676	5,18%	-44 049 684
430 PALVELUJEN OSTOT	-104 855 400	5 537 200	-99 318 200	-76 641 241	77,17%	-76 747 604	-0,14%	-109 135 674
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-61 841 700	1 741 500	-60 100 200	-44 100 836	73,38%	-45 491 801	-3,06%	-61 704 789
470 AVUSTUKSET	-17 000	0	-17 000	0	0,0%	-35	-100,0%	0
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-4 470 400	-11 000	-4 481 400	-2 693 525	60,1%	-3 023 271	-10,91%	-3 974 107
YHTEENSÄ	-416 226 200	5 213 800	-411 012 400	-308 597 570	75,08%	-298 929 001	3,23%	-409 732 918
TOIMINTAKATE	-361 526 900	3 069 500	-358 457 400	-270 466 144	75,45%	-263 560 290	2,62%	-358 244 527

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueen tuotot ovat toteutuneet jonkin verran alle laskennallisen toteumaprosentin (vrt. laskennallinen 75 % toteumaprosentti), mutta koska jotkin laskutuserät painottuvat loppuvuoteen, ollaan koko vuoden tilannetta arvioitaessa vielä tavoitteen mukaisella tasolla.

Toimintakulujen toteuma ylittää niukasti laskennallisen 75 % toteumaprosentin. Henkilöstökulujen toteuma ylittää suunnitellun. Yhtenä selittävänä tekijänä on se, että koko vuoden talousarviossa pysyminen edellyttää UTV2- ja YT-toimenpiteiden toteutumista ja kaikin osin toimenpiteet eivät ole kustannussäästöjen osalta toteutuneet suunnitellusti. Palvelujen ostojen toteumaprosentti ylittää laskennallisen toteumaprosentin asiakaspalvelujen ostoissa. Asiakaspalvelujen ostojen kohdalla ylitystä selittävät muun muassa erikoissairaanhoidon ostopalvelut, joita on toteutunut suunniteltua enemmän. Muiden palvelujen ostot ovat alittaneet suunnitellun jonkin verran eli toteuma on tasaantunut alkuvuodesta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat hieman alittamassa suunniteltua eli säästötoimenpiteitä on saatu tehtyä. Muiden toimintakulujen alitus johtuu mm. luottotappioiden kirjaamistavan muutoksesta.

1.3.3 Sosiaalipalvelut

30 SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	15 012 100	25 500	15 037 600	11 668 344	77,59%	9 249 468	26,15%	13 813 180
320 MAKSUTUOTOT	40 008 200	67 000	40 075 200	31 014 447	77,39%	31 939 165	-2,9%	42 851 712
330 TUET JA AVUSTUKSET	513 500	0	513 500	439 820	85,65%	411 413	6,9%	630 656
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	9 550 900	429 000	9 979 900	7 473 450	74,89%	6 831 889	9,39%	9 907 919
YHTEENSÄ	65 084 700	521 500	65 606 200	50 596 061	77,12%	48 431 935	4,47%	67 203 467
30 SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-153 839 700	1 286 000	-152 553 700	-119 938 136	78,62%	-112 195 358	6,9%	-149 939 224
401 HENKILÖSIVUKULUT	-37 635 900	281 500	-37 354 400	-28 456 456	76,18%	-27 218 502	4,55%	-36 863 187
430 PALVELUJEN OSTOT	-219 428 700	426 500	-219 002 200	-166 687 271	76,11%	-160 917 710	3,59%	-217 001 736
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 759 300	315 700	-4 443 600	-2 917 997	65,67%	-3 119 979	-6,47%	-4 330 582
470 AVUSTUKSET	-33 896 900	4 385 700	-29 511 200	-21 586 467	73,15%	-25 989 270	-16,94%	-34 934 073
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-2 125 600	0	-2 125 600	-1 407 191	66,2%	-1 586 362	-11,29%	-2 142 966
YHTEENSÄ	-451 686 100	6 695 400	-444 990 700	-340 993 518	76,63%	-331 027 182	3,01%	-445 211 767
TOIMINTAKATE	-386 601 400	7 216 900	-379 384 500	-290 397 458	76,54%	-282 595 247	2,76%	-378 008 301

Sosiaalipalveluiden toimintatuotot ovat kokonaisuutena toteutuneet hyvin sekä talousarvioon että edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toimintatuotot ovat ylittyneet 2,1 % tasaisesta toteumasta. Asiakaslaskutus on toteutunut ajantasaisesti, mutta osa tuotoista laskutetaan vain 1–2 kertaa vuodessa, joten täysin ne eivät toteudu tasaisen toteuman mukaan.

Toimintakulut ovat ylittyneet 1,6 % tasaisesta toteumasta. Henkilöstökulujen toteuma ylittää suunnitellun. Kuusiolinnan toiminnan siirtyminen omaksi toiminnaksi on nostanut henkilöstökuluja ja vastaavasti vähentänyt palvelujen ostoa. Kuusiolinnan toiminta siirtyi hyvinvointialueelle perheiden palveluiden osalta 1.8.2025 ja muiden sosiaalipalveluiden osalta 1.9.2025. Palvelujen ostojen tämänhetkisen ylityksen aiheuttaa asiakaspalveluiden ostot vammaisten, työikäisten sekä ikäihmisten palveluissa. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on ollut talousarviota pienempää. Avustukset kokonaisuutena (omaishoidontuki, toimeentulotuki sekä muut avustuksen kotitalouksille) tällä hetkellä alle talousarvion, samoin muut toimintakulut.

1.3.4 Pelastustoimi

50 PELASTUSTOIMI									
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi	
306 MYYNTITUOTOT	12 100	0	12 100	14 459	119,49%	202 399	-92,86%	312 860	
320 MAKSUTUOTOT	305 000	0	305 000	154 938	50,8%	41 917	269,63%	145 128	
330 TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	60		0		-60	
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	105 000	0	105 000	125 028	119,07%	4 308	2 802,36%	4 759	
YHTEENSÄ	422 100	0	422 100	294 484	69,77%	248 624	18,45%	462 686	
50 PELASTUSTOIMI									
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi	
400 PALKAT JA PALKKIOT	-11 202 000	56 400	-11 145 600	-8 031 418	72,06%	-7 936 861	1,19%	-10 936 948	
401 HENKILÖSIVUKULUT	-2 525 400	12 600	-2 512 800	-1 770 790	70,47%	-1 795 495	-1,38%	-2 506 687	
430 PALVELUJEN OSTOT	-2 438 900	4 100	-2 434 800	-1 222 198	50,2%	-1 020 482	19,77%	-1 606 537	
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 180 800	0	-1 180 800	-772 512	65,42%	-989 894	-21,96%	-1 211 350	
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-40 000	0	-40 000	-37 258	93,15%	-42 466	-12,26%	-55 138	
YHTEENSÄ	-17 387 100	73 100	-17 314 000	-11 834 177	68,35%	-11 785 199	0,42%	-16 316 660	
TOIMINTAKATE	-16 965 000	73 100	-16 891 900	-11 539 692	68,31%	-11 536 575	0,03%	-15 853 973	

1. Turvallisuustilanteen muutosten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on ollut pitkäaikaisia heijastusvaikutuksia pelastuslaitoksen toimintaan ja talouteen. Paloasemilla on varauduttu mahdollisiin sähkön saannin häiriöihin ja varavoimajärjestelyjen ylläpito vaatii jatkuvaa huomiota, lisäksi on tehty täydentäviä hankintoja.

Ukrainan sodasta saatuja tietoja hyödynnetään suunnitellussa pelastuslaitoksen toimintaa poikkeusoloissa.

Pelastuslaitos on päivittänyt suunnitelmaa väestöhälytintjärjestelmän kehittämisestä alueen riskianalyysin perustuen. Uusien hälyttimien hankinta ja olemassa olevien hälyttimien ylläpito on toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti. Väestöhälyttimien tekniikka on erityisen kallista hankkia ja ylläpitää.

Poikkeusolojen johtamisvalmiuden varmistaminen on edellyttänyt teknisiä järjestelyjä ja laitehankintoja poikkeusolojen johtokeskukseen.

Median kiinnostus väestönsuojien lukumäärään Suomessa on lisääntynyt. Etelä-Pohjanmaalla on asukaslukuun suhteutettuna vähiten väestönsuojia, minkä takia on jouduttu tekemään tilanteesta selvityksiä. Median kautta kansalaiset ovat myös

lähestyneet pelastusviranomaisia huolestuneena.

Väestönsuojien lukumäärä perustuu kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön ja rakentamisvelvollisuus syntyy rakennushankkeeseen. Tästä seuraa se, että Seinäjoelle rakennetaan paljon ja väestönsuojien lukumäärässä on ylitarjontaa Seinäjoella. Vastaavasti maakunnassa rakennetaan vähemmän ja harva-alueella väestönsuojista on alitarjontaa.

2. Ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Pelastuslaitos on seurannut Suomessa ja ulkomailla tapahtuvia onnettomuuksia ja sääilmiöitä osana jokapäiväisiä työtehtäviä. Tarkastelujaksolla ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset ovat olleet vähäisiä Etelä-Pohjanmaalla.

3. Hälytystehtävien määrän ja laadun vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Vuoden 2025 kolmen ensimmäisen tarkastelujakson hälytysmäärä vuoden 2024 vastaavaan tilanteeseen on muuttunut. Hälytysmäärä on vähentynyt 18 %.

Hälytysmäärän vähentyminen perustuu vuosivaihteluun. Vuoden 2024 tilastoon vaikutti vuodenvaihteen pakkasjakso, joka nosti vuoden 2024 ensimmäisen tarkastelujakson hälytysmäärän ennätyselliselle tasolle.

4. Valvontatehtävien määrän ja laadun vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Valvontasuunnitelman mukaistesti A1-A6 kohteiden valvonnan toteutuma tulee olla ensimmäisellä kvartaalilla 25 % ja toisella kvartaalilla 60 % kesäloman alkamiseen mennessä ja kolmannella kvartaalilla 75 %.

Turvetuotanto tulee olla valvottuna kokonaisuudessaan kesäloman alkamiseen mennessä.

Määräaikainen valvonta A1-A6 kohteissa on kokonaismäärän osalta aikataulussa. 30.9.2025 mennessä on valvottu 74 %, tarkastusmäärän ollessa 1055 kpl.

Asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten (B1-B2 /10 v) paloturvallisuuden itsearviointiprosessi on vielä kesken. Tämän hetken toteutuma on 85 %, tarkastusmäärän ollessa 7685 kpl.

5. Vuokrasopimusten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Lehtimäen paloaseman uusi vuokrasopimus korvaaviin tiloihin solmittiin Alajärven kaupungin kanssa. Myöhemmin tulee lisäkustannuksia laajennuksen takia (vuokrattava pinta-ala kasvaa).

Hyvinvointialueen kiinteistötoimi on tehnyt joidenkin kuntien osalta vuokra-asetuksen mukaisia vuokrasopimuksia. Paloasemilla on merkittävä määrä teknisiä laitteita ja erityisirtaimistoa. Aikaisemmin näiden ylläpito, huolto ja kunnossapito ovat kuuluneet kaikki vuokranantajalle. Vuokrasopimusten päivittämisen jälkeen useiden paloasemien ylläpitokustannuksia on siirtynyt hyvinvointialueen maksettavaksi.

Muutamilla paloasemilla on sisäilmaongelmiin liittyviä haasteita, mutta näistä ei ennusteta syntyvän lisäkustannuksia, koska nämä ovat vuokrasopimukseen kuuluvia kiinteistön kunnossapitoon liittyviä kustannuksia.

Pelastuspalvelujen omien laskelmien (vuokrasopimustaulukko 2024) mukaan pelastuspalvelujen vuokrasopimusten arvo on 4,7 M €. ExReport järjestelmässä pelastuspalvelujen vuokratustannukset ovat 5,6 M €.

Vuokrasopimuksissa on huomioitava, että vuokrasopimuksen mukaan vuokran määräytymisperuste on sidottu kuluttajahintaindeksiin:

2020 Kuluttajahintaindeksi on 1976

2022 Kuluttajahintaindeksi on 2084

2024 Kuluttajahintaindeksi on 2335 (kasvua 2022 10,7 % ja 2020 15,37 %)

6. Hyvinvointialueen vyörytysten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

ExReport järjestelmässä pelastuspalvelujen vuokratustannukset ovat 5,6 M € ja kun huomioidaan vyörytykset kustannukset ovat 7,0 M €.

7. Valtio on poistanut hinta- ja alijäämätukea Virve verkolta vaiheittain, sen vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Valtio on poistanut hinta- ja alijäämätukea Virve verkolta vaiheittain ja se tulee nostamaan liittymien hintoja. Toin luonnollisesti esille hyvinvointialueille päätöksen kielteisen vaikutuksen sekä mahdollisen vaikutuksen liittymien vähenemisenä. Mikäli

liittymiä vähennetään, lisää se edelleen hintoihin lisää nousupainetta eli ei kokonaisuudessaan auta, kun hyvinvointialueet ovat suurin käyttäjä.

Erillisverkkojen alustavan arvion mukaan tyypillisimmällä liittymällä hinnannousu tulee olemaan n. 16,7 % (n.+5,5 €/liittymä).

Tämä lisää hyvinvointialueiden kustannuksia arviolta yhteensä +1,45 M€ vuodelle 2025 ja muutoksen jatkuessa 2,9 M€ vuodelle 2026 (verrattuna vuoteen 2024).

HVA pelastustoimi +0,85 M€ 2024

HVA ensihoito +0,6 M€ 2024

Erillisverkot ovat tehneet selvityksen varaverkkojärjestelmästä ja päätenyt esittämään Virve1 verkkoa varaverkkojärjestelmäksi.

Virve1 elinkaari on tällä hetkellä tiedossa 2030 saakka, jos nykyiset laitteet pystytään pääsääntöisesti korvaamaan Virve 2 päätelaitteilla suunnitellusti vuosien 2026–28 aikana. Virve 1 päätelaitteet eivät katoa pelastuslaitokselta mihinkään ja niitä pystytään suoraan hyödyntämään, mutta kustannukset eivät saa nousta, vaan varaverkon ylläpito pitäisi toimia ikään kuin Virve2 verkon varautumisen sivutuotteena.

8. Pelastustoimeen kuuluvien ICT kustannusten vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Selvitys ICT kulujen kasvutekijöistä:

KEJO (kenttäjohtojärjestelmä) POL IT laskuttaa

PEKE (vanha kenttäjohtojärjestelmä) ylläpitokulu POL IT laskuttaa

OE (onnettomuuksien ehkäisyn sovellus) ylläpitokulu SM laskuttaa

Virve 1 ja Virve 2 liittymäkulut, Erillisverkot laskuttaa

KIP liittymät, jollainen on VIRVE työasemassa (RDS9500 työasema) samoin työaseman leasing kulut, Erillisverkot laskuttaa

TUVE (Julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminta) työasemat ja kaikki siihen liittyvät palvelut; työasemat, ryhmätyötilat, asiakastuki, sähköposti, asiakaskohtainen palvelu, Identiteetinhallinta, tietoliikenne, palvelinkapasiteetti, palvelusopimus, valvonta ja -tilannekuvapalvelu sekä tallennuskapasiteetti. Valtori laskuttaa.

Merlot (vanha palotarkastusohjelma) palotarkastusohjelmasta maksetaan noin 35 000 €.

Safetypass ohjelmasta maksetaan 4000 € vuosittain.

Pelastuslaitosten yhteisen ICT palvelujen asiantuntijat (Hyvil oy laskuttaa).

Yhteisistä pääkäytön palveluista, kuten KEJO, ERICA ja tuleva OE sovellus ei makseta erikseen, vaan jokaisen laitoksen pääkäyttäjät ovat oman laitoksensa palkkalistoilla.

HVA koneiden osalta vyörytetään kaikki kulut; tietoliikenne, leasing kulut, lisenssit, tuki, yms.

9. Uudet tehtävät tilannekuvatoiminta, sen vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Sisäministeriön asetus pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta (151/2024) on uusi tehtävä ja sen mukaan pelastustoimen tilannekuva on päivitettävä 1.9.2024 alkaen joka päivä klo 10.00. Lisäksi tilannekuva päivitetään TUVE-koneella, joka velvoittaa pelastustoimen TUVE-koneiden laajaan käyttöön pelastustoimen tehtävien johtamisessa. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden työaseman käyttövelvoitetta. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden työaseman käyttövelvoitetta, josta puolestaan seuraa kahden verkon rakentaminen paloasemille mukaan lukien tuplatulostimet kaikkiin toimipisteisiin.

10. Uudet tehtävät, YTA tilannekeskuksista syntyvät lisäkustannukset, vaikutukset toimintaan ja talouteen

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021 § 5) tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin.

Jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaatavuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella, seuraavia pelastustoimeen kuuluvia hyvinvointialueen tehtäviä voidaan koota hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman hyvinvointialueen järjestettäväksi:

1) valtakunnalliset ja alueelliset tilanne- ja johtokeskusjärjestelyt ja muu pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä oleva erityisvalmius;

Vuotuinen esitetty lisäkustannus on 1,4 M€, joka jaetaan asukasluvun suhteessa.

Etelä-Pohjanmaan osuus tästä arvioidaan olevan 316 000 €.

11. Arvio koko vuoden tilanteesta:

Pelastuspalvelujen talouden ja toiminnan suurin muutostekijä on onnettomuuksien määrä ja laatu. Vuoden 2025 ensimmäinen tarkastelujakso osoittaa, että hälytystehtävien määrä ja laatu on talouden näkökulmasta suotuisa edelliseen vuoteen verrattuna.

Pelastuspalvelujen talouden haasteeksi ovat muodostumassa seuraavat asiat:

- Sisäministeriön ja aluehallintoviraston ohjauksen ja valvonnan kuormittavuus, joka sitoo ja kuormittaa hallinnon henkilöstöä.
- Lukuisat ICT hankkeet, joissa on huomioitava, että uutta ja vanhaa ohjelmaa käytetään, kehitetään ja ylläpidetään rinnakkain (Virve 1, Virve2, KEJO, PEKE, OE). Näiden rahoittamisen vastuu on siirretty hyvinvointialueille.
- Koottavien palvelujen kustannukset, joiden ylläpito ja rahoittamisen kustannusvastuu on siirretty hyvinvointialueille.
- Sisäministeriön hyväksymien uusien ohjeiden vaikutukset ovat kustannuksia lisääviä.

Palvelutoiminnan tavoitteen kuvaus	Tavoitteen kriteerit ja mittari	Seuranta Q3
<p>Kiireellisessä pelastustoiminnassa saavutetaan palvelutasopäätöksessä hyväksytyt pelastustoiminnan toimintavalmiusajat (PeL 28 §)</p> <p>Onnettomuuskehityksen seuranta (PeL 43 §)</p>	<p>Ensimmäinen yksikkö: Riskialue I (6 min) Riskialue II (10 min) Riskialue III (20 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Tehokas pelastustoiminta: Riskialue I (11 min) Riskialue II (14 min) Riskialue III (23 min) Riskialue IV (- min)</p> <p>Hälytysmäärän ja - onnettomuustyyppien seuranta.</p> <p>Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91§)</p>	<p>I 6:21 (38%) II 5:25 (93%) III 6:44 (99%) IV 10:19 (100%)</p> <p>I 8:29 (73%) II 8:30 (93%) III 10:56 (100%) IV 14:44 (98%)</p> <p>Toteutettu</p>
<p>Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta</p>	<p>Eritystä vaara aiheuttavien kohteiden (PeL 48 §) ulkoiset pelastussuunnitelmat on tehty 100 %</p> <p>Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) valvonnan määrätavoite toteutuu 90 % tavoitteesta.</p> <p>Paloturvallisuuden Itsearviointin (B1-B2 kohteiden) määrätavoite toteutuu 85 % tavoitteesta.</p> <p>Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvontatoiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan onnettomuuksien lukumäärää ja pelastustoiminnan onnistumista sekä vahinkojen, vakavasti loukkaantuneiden ja menehtyneiden lukumäärää seuraamalla.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §)</p>	<p>Toteutunut 100%</p> <p>Toteutunut 74% 780/1055</p> <p>Toteutunut 85% 6532/7685</p> <p>Käynnissä jatkuvasti</p>
<p>Omatoimisen varautumisen toteutuminen</p>	<p>Pelastussuunnitelmien, yleisötilaisuuksien Pelastussuunnitelmien valvonnan laadun ja määrän seuranta.</p> <p>Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §)</p> <p>Turvallisuusviestinnän toteutuminen 20 % väestöstä.</p>	<p>Aloitettu Q1</p> <p>TUVI toteutuma 10%</p>
<p>Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa</p>	<p>Mittari: Oma valvontaohjelma (Pelastustoimen järjestämislaki 16 §)</p>	<p>Aloitettu Q1</p>

1.3.5 Konsernipalvelut

60 KONSERNIPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	1 756 200	0	1 756 200	1 242 927	70,77%	1 341 926	-7,38%	2 064 686
320 MAKSUTUOTOT	150 000	0	150 000	177 320	118,21%	117 598	50,79%	209 827
330 TUET JA AVUSTUKSET	3 269 800	0	3 269 800	427 326	13,07%	684 817	-37,6%	3 584 289
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	1 956 800	0	1 956 800	2 489 411	127,22%	1 211 406	105,5%	2 075 910
YHTEENSÄ	7 132 800	0	7 132 800	4 336 985	60,8%	3 355 747	29,24%	7 934 712
60 KONSERNIPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-63 958 500	423 400	-63 535 100	-48 736 297	76,71%	-47 939 821	1,66%	-63 010 423
401 HENKILÖSIVUKULUT	-14 517 400	92 600	-14 424 800	-10 896 147	75,54%	-10 922 208	-0,24%	-14 549 436
430 PALVELUJEN OSTOT	-36 172 700	1 294 300	-34 878 400	-24 164 150	69,28%	-22 812 959	5,92%	-30 875 152
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 025 100	31 600	-14 993 500	-9 985 770	66,6%	-11 235 882	-11,13%	-14 710 848
470 AVUSTUKSET	0	0	0	-5 438		0		0
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-64 523 800	67 500	-64 456 300	-47 521 892	73,73%	-49 072 403	-3,16%	-65 256 463
YHTEENSÄ	-194 197 500	1 909 400	-192 288 100	-141 309 693	73,49%	-141 983 273	-0,47%	-188 402 322
TOIMINTAKATE	-187 064 700	1 909 400	-185 155 300	-136 972 708	73,98%	-138 627 526	-1,19%	-180 467 610

Tuottopuolella työterveyshuollon Kela-korvaus kirjataan vasta tilinpäätöksessä eikä sitä ole jaksotettu toteumaan. Siksi tukien ja avustusten toteuma on alhainen. Muissa toimintatuotoissa vuokratuottojen toteuma tasaista toteumaa korkeampi. Muissa toimintatuotoissa on myös osastosihteerien palkkasaatavien laskutus kunnilta, joka parantaa toteumaa.

YT-toimenpiteiden ja UTV-toimenpiteiden vaikutus on alkanut näkyä henkilöstökuluissa. Henkilöstökuluihin on kirjautunut myös osastosihteereille maksetut takautuvat palkkasaatavat korkoineen.

Aineissa ja tarvikkeissa lämmityksen toteumassa on normaalia vuodenajoista johtuvaa vaikutusta toteumaan. Sähkökulujen ja elintarvikkeiden toteuma näyttää siltä, että vuositasolla on tulossa säästöä talousarvioon nähden. Terveyskirjaston kulut kirjautuvat alkuvuosipainotteisesti aineisiin ja tarvikkeisiin. Koko organisaatiolle varattu keskitettyjen hankintojen määräraha näyttää toteutuvan alhaisemmalla prosentilla kuin talousarviossa varauduttiin. Tämä kertoo irtaimiston kierrätyksen tehostumisesta.

Vuokrakulujen toteuma näyttää olevan hieman tasaista toteumaa alhaisempi.

1.3.6 Hankkeet

80 HANKKEET								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	0	0	0	32 665		936	3 388,95%	3 833
330 TUET JA AVUSTUKSET	14 299 000	0	14 299 000	1 966 019	13,75%	2 603 382	-24,48%	9 439 134
YHTEENSÄ	14 299 000	0	14 299 000	1 998 684	13,98%	2 604 318	-23,26%	9 442 967
80 HANKKEET								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-6 823 100	0	-6 823 100	-4 297 060	62,98%	-3 227 218	33,15%	-4 480 275
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 526 800	0	-1 526 800	-984 670	64,49%	-740 231	33,02%	-1 029 420
430 PALVELUJEN OSTOT	-8 879 200	600 000	-8 279 200	-4 655 962	56,24%	-3 816 211	22,0%	-7 534 944
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-44 500	0	-44 500	-202 760	455,64%	-21 685	835,02%	-57 337
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 523 400	0	-1 523 400	-527 457	34,62%	-52 617	902,44%	-180 205
YHTEENSÄ	-18 797 000	600 000	-18 197 000	-10 667 909	58,62%	-7 857 961	35,76%	-13 282 181
TOIMINTAKATE	-4 498 000	600 000	-3 898 000	-8 669 225	222,4%	-5 253 643	65,01%	-3 839 214

Hankkeiden toimialueeseen kuuluvat ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja omarahoitettavat hankkeet. Kuluvalla vuodella mukana on myös jäljellä olevat osuudet toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetystä valtionavustuksesta sekä sote- ja pelastustoimen uudistuksen ICT-valmistelurahoituksesta. Molempien avustusten käyttöaika päättyy tänä vuonna. Myös Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hanke päättyy vuoden lopussa.

Toimintatuottoihin kirjataan saatavat avustukset kunkin hankkeen osalta maksatusjaksoittain, joten tuotot eivät toteudu tasaisesti vuoden mittaan.

Toimintakulujen toteuma (58,62 %) on alle tasaisen toteuman (75,00 %).

Seuraavassa taulukossa on eriteltynä ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset sekä niiden tilanne raportoitavalla ajanjaksolla.

Ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset	Myöntäjä	Myönnetty avustus	Toteutus-aika	Käytetty osuus	Suunniteltu toimintakuluarvio 2025	Toteuma vuoden alusta
Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa	STM / Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	9 584 000	2023-2025	4 303 213	5 280 787	2 384 688
Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa	STM / Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	152 000	2024-2025	40 126	111 874	51 785
Hyvinvointialue ICT-valmistelu	STM	9 457 745	2021-2025	8 073 871	1 383 874	337 323
Barnahus	STM	134 900	2025-2026		72 400	112 855
Ruoka-aputoiminta	THL	198 289	2025-2026		99 145	
Natureach	Interreg Aurora / European Regional Development Fund ERDF	219 791	2023-2025	145 396	74 395	48 192
SULAVA	Next Generation EU/ Suomen kestävän kasvun ohj.	204 241	2024-2025	46 275	157 966	87 322
Valtionavustus toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen	VM	13 897 849	2023-2025	4 358 717	9 539 132	5 871 814
Tilapäisen suojelun lisätuki	Työ- ja elinkeinoministeriö	30 000	2025		30 000	16 825
Latu Auki	ELY-keskus / Euroopan sos.rahasto ESR+	458 814	2025-2027		152 938	87 930
Hyvän työn ohjelma	STM	82 500	2025		82 500	32 526
Terapiat etulinjaan	STM /Next Generation EU / Suomen kestävän kasvun ohj.	70 000	2025		70 000	43 232
PriimaButti	ELY-keskus /Euroopan sosiaalirahasto ESR+	359 840	2025-2028		55 000	26 231
Kirjo-projekti	KELA	100 000	2025-2026		50 000	16 418
Perheet ensin	STM	210 000	2025-2027		80 000	4 354

2 Investointien toteuma 1–9/2025

Seuraavassa taulukossa on esitetty investointien toteumaraportti 1–9/2025. Toteumien alhaiseen tasoon vaikuttaa osaltaan se, että lainanottovaltuuspäätös vuodelle 2025 saatiin vasta huhtikuussa. Muutenkaan investoinnit eivät toteudu tasaisesti vuoden aikana.

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%
10	Korvausinvestoinnit			
	111 KI / Rakennukset			
	9807 Sairaalakampuksen peruskorj.	-260 000	-410 733	157,97%
	9816 C-osan korjaustoimenpiteet	0	-1 096	
	9819 Paloturv. vaatimat päivityks.	-1 270 000	-573 408	45,15%
	111 KI / Rakennukset yhteensä	-1 530 000	-985 236	64,39%
	Menot	-1 530 000	-985 236	64,39%
30	Uusinvestoinnit			
	301 UI / Tietokoneohjelmistot			
	9612 Asc. Inn. ja Unite-ohj.päiv.	-20 000	0	0,0%
	9621 Asc.Inn.ja Unite-ohj.päiv.Aall	0	-320 951	
	301 UI / Tietokoneohjelmistot yhteensä	-20 000	-320 951	1 604,76%
	311 UI / Rakennukset			
	9831 Aalokkoon liitt.lisätyöt	0	-157 725	
	311 UI / Rakennukset yhteensä	0	-157 725	
	313 UI / Kiinteät rakent. ja lait.			
	9601 Atk-verkko	-530 000	-150 229	28,35%
	9620 Turvajärjestelmät vuokrakoht.	-1 000 000	-328 610	32,86%
	9623 Kiint.rakenteid.&laitt.invest.	-1 390 000	-297 417	21,4%
	9624 Käyttöveden,runkoviemär.ja sad	-1 000 000	-50 232	5,02%
	9625 Sairaalakampus Virve 2	-80 000	0	0,0%
	9626 Pelan kameravalv.ja kaapeloint	-125 000	0	0,0%
	9627 Pelan Virve 2	-11 000	0	0,0%
	9810 Opasteiden uusiminen	0	30 899	
	313 UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-4 136 000	-804 058	19,44%
	Menot	-4 136 000	-1 128 075	27,27%
	Rahoitusosuudet	0	324 018	

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma 1-9 / 2025	Tot-%
316	UI / Koneet ja kalusto			
9010	Inv/HVA-hallinto	-325 000	0	0,0%
9105	Inv/Seinäjoen vastaanottopalv.	-100 000	0	0,0%
9121	Inv/Suupohjan suun terv.huolto	-81 500	0	0,0%
9123	Inv/Kurikan suun terv.huolto	-120 000	0	0,0%
9124	Inv/Kaksineuv. Suun terv.huolt	-40 000	-26 323	65,81%
9125	Inv/Seinäjoen suun terv.huolto	-245 000	-87 812	35,84%
9126	Inv/Järvi-Pohj. suun terv.huol	-40 000	0	0,0%
9201	Inv/Yhteispäivystys	-17 000	0	0,0%
9202	Inv/Ensihoito	-1 116 000	-199 653	17,89%
9203	Inv/Päivystysosasto	0	-13 146	
9206	Inv/Kirurgia	-143 000	-29 999	20,98%
9207	Inv/Leikkaus ja anestesiatoim.	-775 000	-74 253	9,58%
9208	Inv/Tehostettu hoito	-35 000	0	0,0%
9209	Inv/Naistentaudit	-58 000	-123 800	213,45%
9210	Inv/Urologia	-118 000	0	0,0%
9212	Inv/Vatsataudit	-80 000	-79 040	98,8%
9213	Inv/Silmätaudit	-130 000	-67 900	52,23%
9216	Inv/Sisätaudit	-310 000	0	0,0%
9217	Inv/Keuhkosairaudet	-75 000	0	0,0%
9218	Inv/Neurologia	-10 000	0	0,0%
9220	Inv/Geriatria	-12 000	0	0,0%
9260	Inv/Aikuisten miepä-palvelut	-156 000	0	0,0%
9270	Inv/ Kl. kemia ja mikrob.	-536 000	0	0,0%
9271	Inv/Radiologia	-100 000	0	0,0%
9272	Inv/Fysiolog. ja isot. tutk.	-1 600 000	0	0,0%
9273	Inv/Neurofysiologia	-230 000	0	0,0%
9274	Inv/Patologia	-530 000	0	0,0%
9275	Inv/Sairaala-apteekki	-88 000	-7 323	8,32%
9301	Inv/Työikäisten sosiaalipalv.	-107 000	0	0,0%
9303	Inv/Ikäihm. Ymp.vuor palv.as.	-245 100	0	0,0%
9306	Inv/Äitiys-ja lastenneuvolat	-225 500	0	0,0%
9331	Inv/Vammaisten palvelut	-202 000	0	0,0%
9401	Inv/Pela	-1 025 000	-846 800	82,61%
9501	Inv/Tietohallinto	-5 415 000	-2 154 857	39,79%
9502	Inv/Hank. ja logistiikkapalv.	-102 000	-13 745	13,48%
9503	Inv/Ruokapalvelut	-139 000	0	0,0%
9504	Inv/Välinehuolto	-920 000	0	0,0%
9505	Inv/Puhtauspalvelut	-40 000	44 900	-112,25%
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä	-15 491 100	-3 679 751	23,75%
320	UI / Osakkeet ja osuudet			
9001	Osakk.kons.kuul.tytäryht.	-10 130 000	-2 242 513	22,14%
320	UI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	-10 130 000	-2 242 513	22,14%
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma	Tot-%
Menot		-31 307 100	-8 195 465	26,18%
Tulot		0	324 018	
Rahoitusosuudet		0	324 018	

3 Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2025

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion yleiskatteiseen laskennalliseen rahoitukseen. Alueet päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta. Rahoituksen taso kohdennetaan alueille laskennallisten kriteereiden perusteella ja tarkistetaan vuosittain.

Hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen, jos asukkaiden lakisääteiset perusoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluiden osalta vaarantuvat.

3.1 Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen.

Hyvinvointialueiden saama valtion rahoitus on yleiskatteista. Hyvinvointialueet voivat siis päättää itse siitä, miten ja mihin rahat käytetään.

Rahoitus on myös laskennallista. Laskentamallissa otetaan huomioon useita kriteerejä, joita painotetaan rahoituslaissa määritellyillä osuuksilla:

- hyvinvointialueiden asukasmäärä
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät,
- alueellisia olosuhteita kuvaaviin tekijät,
 - kaksikielisyys,
 - vieraskielisyys
 - saamenkielisyys
 - asukastiheys ja
 - saaristoisuus.

Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät.

Alueellinen rahoitus lasketaan vuosittain uusimmilla tilastotiedoilla vastaamaan muutoksia kunkin alueen palvelutarpeessa ja muissa olosuhdetekijöissä.

3.2 Vuoden 2025 rahoituspäätös

Valtiovarainministeriön 20.12.2024 päivittämässä rahoituslaskelmassa vuoden 2025 rahoituksen taso on kasvanut koko maan tasolla yhteensä 23,4 milj. verrattuna 22.11.2024 julkaistuun vuoden 2025 rahoituslaskelmaan. Laskelmassa on huomioitu lisäyksenä 3,2 milj. euroa, sillä ajokorttitarkastusten rajaamiseen julkisen terveydenhuollon palveluvalikoiman ulkopuolelle liittyvän asian käsittely on edelleen kesken. Lisäksi laskelmassa on huomioitu lisäyksenä 20,2 milj. euroa vammaispalvelulain muutoksen seurauksena.

Rahoituksen aluekohtainen jakauma on siten hieman päivittynyt 22.11.2024 julkaistusta vuoden 2025 rahoituslaskelmasta. Muut vuoden 2025 rahoitukseen vaikuttavat tekijät eivät ole muuttuneet laskelmassa.

Valtion rahoitus hyvinvointialueille määräytyy siten kuin hyvinvointialueiden rahoituksesta annetussa laissa (617/2021, jäljempänä rahoituslaki) säädetään. Rahoituslain 6 S:n mukaan valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Vuoden 2025 valtion rahoituksen perusteena on vuoden 2024 tarkistettu koko maan rahoituksen taso. Rahoituslain 6 S:n mukaan rahoituksen tasoa korotetaan palvelutarpeen kasvun (7 S), hyvinvointialueindeksin (8 S), tehtävämuutosten (9 S) ja toteutuneiden kustannusten (10 S) perusteella.

Palvelutarpeen kasvuna otetaan huomioon rahoituslain 7 S:n mukaisesti 80 prosenttia mainitussa pykälässä vuodelle 2025 huomioon otettavaksi säädetyistä 1 prosentin arvioidusta vuosittaisesta kasvusta, lisätynä rahoituslain 36 S:n 2 momentissa säädetyllä 0,2 prosentin korotuksella. Edellä mainitulla perusteella palvelutarpeen kasvun perusteella rahoituksessa otetaan huomioon noin 270 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kustannustason nousu otetaan rahoituslain 8 S:n mukaisesti huomioon hyvinvointialueindeksin (3,00 prosenttia) perusteella, mikä merkitsee noin 800 miljoonan euron lisäystä vuoden 2025 rahoitukseen.

Vuonna 2025 voimaan tulevina tehtävien muutoksina otetaan rahoituslain 9 S:n mukaisesti huomioon rahoitusta vähentävinä erityisesti perusterveydenhuollon hoitotakuun säilyttäminen 14 vuorokaudessa ja edelleen muuttaminen kolmeen kuukauteen (-121,2 miljoonaa euroa), terveydenhuollon asiakasmaksujen korottaminen (-150 miljoonaa euroa), ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen 0,6:een (-45 miljoonaa euroa) ja lastensuojelun jälkihuollon ikärajan lasku 23 vuoteen (säästövaikutuksen kasvu 12 miljoonaa euroa). Rahoitusta lisäävinä on huomioitu erityisesti vammaispalvelulain muutokseen liittyen

45,0 miljoonaa euroa sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistamisen eli niin sanotun terapiatakuun osalta 22,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 rahoituksessa huomioitavia tehtävämuutoksia vastaavat rahoitusmuutokset vähentävät rahoitusta nettomääräisesti yhteensä noin 252 miljoonaa euroa.

Rahoituslain 10 S:n mukaisesti valtion rahoituksen tasoa määritettäessä otetaan huomioon toteutuneisiin kustannuksiin perustuva rahoituksen jälkikäteistarkistus. Vuonna 2025 rahoitukseen ensimmäistä kertaa lisättävä jälkikäteistarkistus on yhteensä noin 1 miljardia euroa. Vuoden 2025 jälkikäteistarkistus perustuu alueiden vuodelle 2023 myönnetyn rahoituksen ja vuoden 2023 tilinpäätöstietojen mukaisten toteutuneiden kustannusten väliseen erotukseen, joka on korotettu hyvinvointialueindeksillä ja arvioidulla palvelutarpeen kasvulla vuoden 2025 tasolle.

Hyvinvointialueille myönnettävä kokonaisrahoitus varainhoitovuodelle 2025 on yhteensä 26 254 514 401 euroa. Rahoituksen alueittaisesta määräytymisestä säädetään rahoituslain 3 ja 4 luvussa. Asukaskohtaisista perushinnoista ja muiden määräytymistekijöiden perushinnoista vuodelle 2025 säädetään hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1392/2022) 2 S:ssä (muutettu 1.1.2025 voimaan tulevalla asetuksella). Kokonaisrahoituksessa on otettu huomioon myös rahoituslain 35 S:n mukaiset siirtymätasaukset.

Rahoituslain 25 S:n mukaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina kuukausina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Rahoitus maksetaan kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituksen kokonaismäärä vuodelle 2025 on 964 996 536 euroa.

Valtiovarainministeriö julkaisi 24.6.2025 päivitetyn laskelman vuoden 2025 rahoituksesta. Rahoitusta vähennettiin koko maan tasolla 2,4 milj. euroa. Vähennys perustuu 28.3.2025 vahvistettuun terveydenhuoltolain muutokseen (HE 171/2024 vp), jonka mukaan jatkossa hyvinvointialueella ei olisi perusterveydenhuollossa enää velvollisuutta huolehtia siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon. Hyvinvointialueiden vuoden 2025 rahoituksesta vähennetään 2,4 milj. euroa hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 9 §:n nojalla. Vähennys on tehty vuoden 2025 ensimmäisessä valtion lisätalousarviossa. Muut vuoden 2025 rahoitukseen vaikuttavat tekijät eivät ole laskelmassa muuttuneet.

Yhteenvedo rahoituksesta vuodelle 2025

20.12.2024 rahoituspäätöksen mukainen rahoituslaskelma

Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa (27.6.2024)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2025, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2025, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2025, euroa
Helsinki	674 500	2 639 662 432	2 816 005 715	135 420 869	2 951 426 584	4 376	251 764 152
Vantaa ja Kerava	285 654	1 061 290 156	1 201 224 606	0	1 201 224 606	4 205	139 934 450
Länsi-Uusimaa	494 952	1 769 327 745	1 967 933 836	-13 470 566	1 954 463 270	3 949	185 135 525
Itä-Uusimaa	98 987	389 349 188	448 977 386	-23 537 776	425 439 609	4 298	36 090 422
Keski-Uusimaa	205 444	797 968 188	845 559 431	14 751 953	860 311 383	4 188	62 343 195
Varsinais-Suomi	490 786	2 068 373 297	2 419 187 283	-87 566 113	2 331 621 170	4 751	262 647 872
Satakunta	211 740	996 243 905	1 051 196 684	19 983 454	1 071 180 138	5 059	74 936 233
Kanta-Häme	169 547	738 281 138	816 143 483	-11 737 113	804 406 370	4 744	66 125 233
Pirkanmaa	539 309	2 276 622 558	2 509 110 838	0	2 509 110 838	4 652	232 488 280
Päijät-Häme	204 479	893 152 113	999 701 438	-44 606 262	955 095 176	4 671	61 943 063
Kymenlaakso	158 658	828 368 643	852 611 455	40 931 684	893 543 139	5 632	65 174 496
Etelä-Karjala	125 162	570 944 935	602 267 318	3 243 642	605 510 960	4 838	34 566 025
Etelä-Savo	129 914	709 564 338	720 683 473	36 953 396	757 636 869	5 832	48 072 530
Pohjois-Savo	248 190	1 204 222 913	1 294 656 517	-5 490 126	1 289 166 392	5 194	84 943 478
Pohjois-Karjala	162 321	779 981 798	898 946 337	-61 413 135	837 533 201	5 160	57 551 403
Keski-Suomi	273 271	1 192 186 731	1 254 612 847	16 793 501	1 271 406 348	4 653	79 219 618
Etelä-Pohjanmaa	190 539	909 419 854	964 996 536	0	964 996 536	5 065	55 576 682
Pohjanmaa	177 602	786 374 927	829 683 364	13 597 775	843 281 139	4 748	56 906 211
Keski-Pohjanmaa	67 736	311 995 577	350 935 654	-17 513 421	333 422 233	4 922	21 426 656
Pohjois-Pohjanmaa	418 205	1 806 577 523	2 012 934 304	-32 423 163	1 980 511 141	4 736	173 333 618
Kainuu	70 164	374 309 708	405 517 263	-15 735 544	403 943 719	5 757	29 634 011
Lappi	176 150	919 190 345	1 058 730 362	-49 446 783	1 009 283 580	5 730	90 093 235
Manner-Suomi yhteens.	5 573 310	24 084 008 014	26 321 616 129	-67 101 728	26 254 514 401	4 711	2 170 506 387

22.11.2024 julkaistu arviolaskelma vuoden 2025 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 20.12.2024 ja 22.11.2024 julkaistun laskelman mukaisen vuoden 2025 rahoituksen välillä, euroa
2 949 067 890	2 358 695
1 200 170 217	1 054 389
1 952 876 468	1 586 802
425 090 469	349 140
859 591 608	719 776
2 329 503 724	2 117 446
1 070 199 028	981 110
803 685 117	721 254
2 506 926 701	2 184 137
954 184 365	910 812
892 773 801	769 338
604 994 040	516 920
756 985 608	651 261
1 287 943 401	1 222 990
836 680 137	853 064
1 270 245 783	1 160 566
964 138 210	858 325
842 636 407	644 732
333 088 890	333 343
1 978 454 565	2 056 576
403 576 937	366 781
1 008 301 036	982 543
26 231 114 401	23 400 000

24.6.2025 julkaistu uusi rahoituslaskelma

Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa (27.6.2024)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2025, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2025, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2025, euroa
Helsinki	674 500	2 699 662 432	2 815 746 616	135 420 869	2 951 167 485	4 375	251 505 052
Vantaa ja Kerava	285 654	1 061 290 156	1 201 112 246	0	1 201 112 246	4 205	139 822 090
Länsi-Uusimaa	494 952	1 769 327 745	1 967 752 360	-13 470 566	1 954 281 794	3 948	184 954 049
Itä-Uusimaa	98 987	389 349 188	448 935 816	-23 537 776	425 398 039	4 298	36 048 852
Keski-Uusimaa	205 444	797 968 188	845 478 042	14 751 953	860 229 995	4 187	62 261 807
Varsinais-Suomi	490 786	2 068 973 297	2 418 965 604	-87 566 113	2 331 399 490	4 750	262 426 193
Satakunta	211 740	996 243 905	1 051 100 485	19 983 454	1 071 083 939	5 058	74 840 034
Kanta-Häme	169 547	738 281 138	816 066 835	-11 737 113	804 329 722	4 744	66 048 585
Pirkanmaa	539 309	2 276 622 558	2 508 873 524	0	2 508 873 524	4 652	232 250 966
Päijät-Häme	204 479	893 152 113	999 608 285	-44 606 262	955 002 023	4 670	61 849 910
Kymenlaakso	158 658	828 368 643	852 533 631	40 931 684	893 465 315	5 631	65 096 672
Etelä-Karjala	125 162	570 944 935	602 212 505	3 243 642	605 456 147	4 837	34 511 212
Etelä-Savo	129 914	709 564 338	720 619 681	36 953 396	757 573 076	5 831	48 008 738
Pohjois-Savo	248 190	1 204 222 913	1 294 538 868	-5 490 126	1 289 048 742	5 194	84 825 829
Pohjois-Karjala	162 321	779 981 798	898 864 523	-61 413 135	837 451 388	5 159	57 469 590
Keski-Suomi	273 271	1 192 186 731	1 254 498 588	16 793 501	1 271 292 089	4 652	79 105 359
Etelä-Pohjanmaa	190 539	909 419 854	964 908 484	0	964 908 484	5 064	55 488 630
Pohjanmaa	177 602	786 374 927	829 610 601	13 597 775	843 208 376	4 748	56 833 449
Keski-Pohjanmaa	67 736	311 995 577	350 903 971	-17 513 421	333 390 550	4 922	21 394 973
Pohjois-Pohjanmaa	418 205	1 806 577 523	2 012 757 230	-32 423 163	1 980 334 067	4 735	173 756 544
Kainuu	70 164	374 309 708	405 482 938	-1 573 544	403 909 394	5 757	29 599 686
Lappi	176 150	919 190 345	1 058 645 296	-49 446 783	1 009 198 513	5 729	90 008 169
Manner-Suomi yhteensä	5 573 310	24 084 008 014	26 319 216 129	-67 101 728	26 252 114 401	4 710	2 168 106 387

20.12.2024 julkaistu laskelma vuoden 2025 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 24.6.2025 ja 20.12.2024 julkaistun laskelman mukaisen vuoden 2025 rahoituksen välillä, euroa
2 951 426 584	-259 099
1 201 224 606	-112 360
1 954 463 270	-181 476
425 439 609	-41 570
860 311 383	-81 388
2 331 621 170	-221 680
1 071 180 138	-96 199
804 406 370	-76 648
2 509 110 838	-237 314
955 095 176	-93 153
893 543 139	-77 824
605 510 960	-54 813
757 636 869	-63 793
1 289 166 392	-117 649
837 533 201	-81 813
1 271 406 348	-114 259
964 996 536	-88 051
843 281 139	-72 763
333 422 233	-31 683
1 980 511 141	-177 074
403 943 719	-34 324
1 009 283 580	-85 066
26 254 514 401	-2 400 000

3.3 Vuoden 2026 rahoituslaskelmat

Valtiovarainministeriö julkaisi 22.9.2025 päivitetyt laskelmat hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2026. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoitus kasvoi lähes 10 milj. euroa edelliseen laskelmaan verrattuna. Laskelman mukaan Etelä-Pohjanmaan rahoitus vuodelle 2026 on 1 012,3 milj. euroa.

Yhteenveto hyvinvointialueiden vuoden 2026 rahoituksesta									
Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2025 rahoitus yhteensä, euroa (24.6.2025)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2026, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2026, euroa	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, euroa	Rahoitukseen sisältyvä jälkikäteistarkistus yhteensä vuonna 2026, euroa	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2026, euroa	
Helsinki	684 018	2 951 167 485	2 966 189 756	116 897 479	3 083 087 234	138 652 636	4 507	131 919 750	
Vantaa ja Kerava	289 730	1 201 112 246	1 261 659 135	0	1 261 659 135	59 126 301	4 355	60 546 889	
Länsi-Uusimaa	502 067	1 954 281 794	2 035 001 102	-3 375 793	2 031 625 309	95 575 975	4 047	77 343 515	
Itä-Uusimaa	99 415	425 398 039	458 218 054	-21 300 404	436 917 650	21 492 996	4 395	11 519 611	
Keski-Uusimaa	207 070	860 229 995	860 584 841	17 026 331	877 611 172	40 478 209	4 238	17 381 177	
Varsinais-Suomi	494 819	2 331 399 490	2 499 208 961	-71 562 821	2 427 646 139	117 050 928	4 906	96 246 649	
Satakunta	211 261	1 071 083 939	1 065 771 818	18 931 114	1 084 702 932	50 071 904	5 134	13 618 994	
Kanta-Häme	169 455	804 329 722	834 444 580	-7 763 981	826 680 598	39 149 001	4 878	22 350 876	
Pirkanmaa	545 406	2 508 873 524	2 577 763 769	0	2 577 763 769	120 827 968	4 726	68 890 245	
Päijät-Häme	204 635	955 002 023	1 035 658 840	-41 485 328	994 173 513	48 571 008	4 858	39 171 489	
Kymenlaakso	157 442	893 465 315	860 826 280	41 185 398	902 011 679	40 366 953	5 729	8 546 363	
Etelä-Karjala	125 083	605 456 147	610 244 965	1 974 866	612 219 831	28 651 398	4 895	6 763 684	
Etelä-Savo	129 376	757 573 076	748 353 659	33 333 805	781 687 464	35 055 090	6 042	24 114 388	
Pohjois-Savo	248 815	1 289 048 742	1 331 311 489	-2 328 230	1 328 983 259	62 311 689	5 341	39 934 517	
Pohjois-Karjala	162 091	837 451 388	933 730 288	-55 030 668	878 699 620	43 716 894	5 421	41 248 232	
Keski-Suomi	274 112	1 271 292 089	1 292 945 979	14 853 928	1 307 799 907	60 682 948	4 771	36 507 818	
Etelä-Pohjanmaa	189 929	964 908 484	1 012 268 797	0	1 012 268 797	47 514 569	5 330	47 360 313	
Pohjanmaa	178 749	843 208 376	849 781 656	11 592 345	861 374 001	39 909 904	4 819	18 165 625	
Keski-Pohjanmaa	67 723	333 390 550	357 459 358	-14 323 107	343 136 251	16 759 639	5 067	9 745 701	
Pohjois-Pohjanmaa	418 331	1 980 334 067	2 066 019 691	-17 871 925	2 048 147 766	96 891 268	4 896	67 813 699	
Kainuu	69 639	403 909 394	415 175 933	-44 525	415 131 408	19 488 803	5 961	11 222 014	
Lappi	176 151	1 009 198 513	1 091 140 292	-45 616 246	1 045 524 046	51 225 615	5 935	36 325 532	
Manner-Suomi yhteensä	5 605 317	26 252 114 401	27 163 759 242	-24 907 762	27 138 851 480	1 273 571 697	4 842	886 737 079	

Rahoitus muodostuu koko maan tasolla seuraavasti:

Vuoden 2026 rahoituksessa huomioitavat tekijät		euroa
Laskennallinen sote-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2025		25 738 674 465
Laskennallinen pela-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2025		580 541 664
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2025		26 321 616 129
Palvelutarve, sote		251 209 463
HVA-indeksi, sote		844 671 228
HVA-indeksi, pela		18 867 604
Sote-tehtävämuutokset, yhteensä		-71 966 969
Pela-tehtävämuutokset, yhteensä		-110 031
Tehtävämuutokset, yhteensä		-72 077 000
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, sote		-196 599 514
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, pela		-1 528 668
Jälkikäteistarkistuksen vuosittainen lisäys/vähennys, yhteensä		-198 128 182
Laskennallinen sote-rahoitus vuonna 2026		26 565 988 673
Laskennallinen pela-rahoitus vuonna 2026		597 770 569
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2026		27 163 759 242
Siirtymätasaukset vuonna 2026		-24 907 762
Rahoitus yhteensä vuonna 2026		27 138 851 480

Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen mukaiset sote-rahoituksen tehtävämui	euroa	kohdennus
Sairaaloiden ja päivystysten sekä erikoissairaanhoidon työnjako (HO 2023)	-23 400 000	Terveydenhuolto
lääkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023) ja teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-50 900 000	Vanhustenhuolto
Ajokorttitarkastusten rajaaminen julkisen palveluvalikoiman ulkopuolelle (Lisätoimet 2024)	-800 000	Terveydenhuolto
Keliakiakorvauksen laajentaminen, lääkärintulosten lisääntyminen	1 000 000	Terveydenhuolto
Keliakiakorvaus, siirto rahoitettavaksi toimeentulotuesta	-1 000 000	Terveydenhuolto
Terapiatakuu (Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen) (HO 2023)	10 982 000	Terveydenhuolto
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024 ja StVM 28/2024)	6 400 000	Sosiaalihuolto
Vammaispalvelulain muuttaminen PeV:n elämänavaihetta koskevien linjausten mukaiseksi (Lisätoimet 2025)	-20 200 000	Sosiaalihuolto
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki (kotoutuslain muutoksen v. 2025 vaikutus) (siirto momentille 32.50.30)	-319 000	Sosiaalihuolto
Kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien hallinnollinen keventäminen (Lisätoimet 2025)	-1 600 000	Sosiaalihuolto
Demokratiarahan vähentäminen (Lisätoimet 2025)	-4 889 969	Asukasperusteisuus
Omaishoidon ja perhehoidon palkkiotason nostaminen	15 800 000	Sosiaalihuolto
Käyttämättä jääneen palvelun maksun korotus	-1 500 000	Terveydenhuolto
Toisiolain muuttaminen, tietoaineistojen käsittelyn laajentaminen	1 000 000	Koko laskennallinen sote-rahoitus
Hedelmöityshoitojen haittakorvauksen korotus	10 000	Terveydenhuolto
Terveystarkastuksista aiheutuva säästö	-2 550 000	Terveydenhuolto
Sote-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2026 yhteensä	-71 966 969	
Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen mukaiset pela-rahoituksen tehtävämui	euroa	kohdennus
Demokratiarahan vähentäminen (Lisätoimet 2025)	-110 031	Asukasperusteisuus
Pela-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2026 yhteensä	-110 031	

Hyvinvointialueindeksi vuodelle 2026 on 3,25 % ja se muodostuu seuraavasti:

Hyvinvointialueindeksin laskenta			
Indeksi	Paino		
Yleinen ansiotasoindeksi	0,6		3,60
Kuluttajahintaindeksi	0,3		1,40
Työntajien sotumaksut	0,1		6,73
Hyvinvointialueindeksi	1		3,25

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelman mukaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoitus kehittyy vuosina 2026–2029 alla olevan taulukon mukaisesti.

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma						
VM/HVO 22.9.2025 Rahoituksen painelaskelmassa 22.9.2025 julkaistua vuoden 2020 rahoitusta korotetaan jatkovuosille 2027 ja 2028 hyvinvointialueindeksin ja THL:n aluekohtaisten palvelutarpeen kasvuarvioiden perusteella. Laskelma tuottaa karkean arvion vuosien 2027 ja 2028 rahoituksesta, sillä siinä ei huomioida tarvekertoimissa tai muissa rahoituksen määräytymistekijöissä tapahtuvia vuosittaisia muutoksia. Arvio vuoden 2027 rahoituksesta tarkentuu keväällä 2026, kun vuoden 2027 aluekohtainen rahoituslaskelma julkaistaan. Laskelmassa on huomioitu myös karkea arvio vuosien 2027 ja 2028 rahoituksen jälkikäteistarkistuksesta. Vuoden 2027 jälkikäteistarkistus perustuu alueiden vuoden 2025 tilinpäätösennustetietoihin ja vuoden 2028 jälkikäteistarkistus valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2025 ennusteen mukaiseen hyvinvointialuetalouden vuoden 2026 nettokustannuksiin. Myös arvio jälkikäteistarkistuksesta tarkentuu keväällä 2026.						
Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma, milj. euroa						
Alue	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Helsinki	2 601	2 700	2 951	3 083	3 197	3 298
Vantaa ja Kerava	995	1 061	1 201	1 262	1 316	1 357
Länsi-Uusimaa	1 668	1 769	1 954	2 032	2 123	2 188
Itä-Uusimaa	375	389	425	437	458	476
Keski-Uusimaa	765	798	860	878	912	935
Varsinais-Suomi	1 985	2 069	2 331	2 428	2 536	2 628
Satakunta	971	996	1 071	1 085	1 114	1 131
Kanta-Häme	714	738	804	827	860	882
Pirkanmaa	2 163	2 277	2 509	2 578	2 679	2 750
Päijät-Häme	862	893	955	994	1 036	1 071
Kymenlaakso	806	828	893	902	923	936
Etelä-Karjala	554	571	605	612	629	640
Etelä-Savo	695	710	758	782	803	815
Pohjois-Savo	1 175	1 204	1 289	1 329	1 378	1 407
Pohjois-Karjala	756	780	837	879	915	943
Keski-Suomi	1 159	1 192	1 271	1 308	1 350	1 376
Etelä-Pohjanmaa	885	909	965	1 012	1 046	1 065
Pohjanmaa	763	786	843	861	889	907
Keski-Pohjanmaa	301	312	333	343	357	369
Pohjois-Pohjanmaa	1 731	1 807	1 980	2 048	2 136	2 192
Kainuu	366	374	404	415	426	434
Lappi	879	919	1 009	1 046	1 088	1 122
Manner-Suomi yht.	23 169	24 084	26 252	27 139	28 172	28 922

UTV2-ohjelma ja rahoituksen painelaskelma

Aluehallitus ja aluevaltuusto on maaliskuussa hyväksynyt UTV2-ohjelman eri toimenpidekokonaisuuksia. Materiaaleissa on ollut mukana myös UTV2-ohjelmaan liittyvä rahoituksen painelaskelma, jossa on käytetty VM:n aiemmin julkaistuja rahoituksen painelaskelmatietoja. VM on päivittänyt 22.9.2025 hyvinvointialueiden rahoituslaskelmaa vuodelle 2026 ja rahoituksen painelaskelmaa vuosille 2026–2029. Hyvinvointialue on tämän mukaisesti päivittänyt UTV2-ohjelman painelaskelmaa näiden tietojen mukaisesti.

1 000 €	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Valtion rahoitus	885 359	909 420	964 908	1 012 299	1 045 537	1 064 538	1 097 579	1 125 595
Toimintakate	-911 598	-948 344	-972 161	-968 365	-977 588	-999 661	-1 033 467	-1 065 819
...sopeutukset	0	0	-11 322	-14 983	-13 110	-9 364	0	0
...lisäsopeutus				-24 000	-9 000	0	0	0
Erutus	-26 239	-38 924	-7 253	43 934	67 949	64 878	64 112	59 775
Rahoitustuotot ja -kulut	1 651	9	-587	-900	-940	-211	412	1 304
Vuosikate	-24 588	-38 915	-7 840	43 034	67 009	64 667	64 524	61 079
Poistot	-21 250	-23 138	-22 556	-23 029	-24 724	-25 511	-26 558	-25 664
Tilikauden tulos	-45 838	-62 053	-30 396	20 005	42 285	39 156	37 967	35 415
Taseen ali-/ylijäämä	-45 380	-106 344	-136 740	-116 735	-74 450	-35 294	2 672	38 088
Nettoinvestoinnit	47 694	45 092	26 396	36 775	31 107	34 001	19 309	20 000
Lainakanta	1 29 995	1 87 104	202 068	198 637	164 880	132 393	88 463	44 616
Lisärahoitustarve			20 000	0	0	0	0	0

**Kuva 1. Painelaskelma päätetyillä sopeuttamistoimilla, VM:n rahoitusarviolla
Tavoitteena 2029 taseen kumulatiivinen ylijäämä**

3.4 Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue teetti syksyllä 2023 korkoriskienhallinnan strategiakartoituksen lainasalkkuanalyysineen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen korkoriskikokonaisuus sekä sen onnistunut hallinnointi ovat kriittisen tärkeä tekijä hyvinvointialueen tulevan talouskehityksen kannalta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteistyökumppanina korkoriskien hallinnan ja lainasalkkuanalyysin osalta toimii objektiivinen, pankeista riippumaton tahon Operandi Oy, jolla on pitkäaikainen kokemus rahoitusmarkkinoista.

Talous- ja korkomarkkinatilanteesta euroalueella lokakuussa 2025

Yhdysvaltain hallinnon radikaalit tullipäätökset keväällä 2025 johtivat kauppasotaan, joka näyttää jo aiheuttaneen haittaa Yhdysvaltain taloudelle. Viime kuukausina kauppasota on rauhoittunut, koska Yhdysvallat on tehnyt kahdenkeskisiä sopimuksia

merkittävimpien länsimaiden talouksien kanssa. On kuitenkin havaittavissa, että tullisota on horjuttanut maltillista hintakehitystä.

Inflaatiouhka on kuitenkin selvästi kasvanut myös muun muassa siksi, että Saksa on tehnyt merkittäviä infrastruktuuripäätöksiä ja Euroopan unioni aikoo kasvattaa puolustusteollisuuden investointeja merkittävästi lähivuosina. Nämä päätökset lisäävät kysyntää ja luovat hintapaineita.

Tuorein julkaistu työmarkkinaraportti elokuulta osoittaa, että Yhdysvaltain työmarkkinatilanne on heikentynyt kevästä. Maatalouden ulkopuolisen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi elokuussa 22 000:lla, mikä jäi odotetusta 75 000:sta. Työttömyysaste oli elokuussa 4,3 prosenttia. Syyskuun työmarkkinaraporttia ei julkaistu 3.10., koska Yhdysvaltain hallinto sulkeutui 1.10. alkaen ensimmäistä kertaa lähes seitsemään vuoteen. Talouskasvuennusteet viittaavat maltilliseen hidastumiseen loppuvuoden aikana. Kuluttajien kulutusta hillitsevät nykyinen korkotasoa sekä epävarmuudet tulevaan tullipolitiikkaan liittyen.

Euroalueen talous kasvoi toisella neljänneksellä odotetusti 1,5 prosenttia vuositasolla (Q1: +1,6 %). Tuoreimmat syyskuun inflaatiotilastot osoittivat, että euroalueen kokonaisinflaatio (CPI) kipusi 2,2 prosenttiin vuositasolla (odotukset 2,2 %). Pohjainflaatio kipusi 2,4 prosenttiin (odotukset +2,3 %).

Euroopan keskuspankki piti 11.9. pitämässään kokouksessa talletuskoron odotetusti ennallaan 2 prosentissa. Elokuussa keskuspankki laski odotetusti talletuskoron 2 prosenttiin. EKP ei edelleenkään sido itseään ennalta määriteltyyn korkopolkuun. Korkofutuurimarkkinat eivät tällä hetkellä hinnoittele lisää koronlaskuja euroalueelle. Yhdysvaltain keskuspankki Fed laski ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksiköllä odotetusti 17.9. pidetyssä kokouksessaan. Fedin osalta korkojen laskupaineet ovat selvästi kasvaneet. Korkomarkkinat odottavat vielä kahta koronlaskua tälle vuodelle (29.10. ja 10.12.). Keskuspankeilla on tällä hetkellä erittäin vaikea dilemma: kuinka paljon korkoja uskalletaan laskea tilanteessa, jossa inflaatoriski on selvästi kohonnut.

Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimmät talousindikaattorit Yhdysvalloissa ja Euroalueella Q2/2025 ja elo-syyskuussa 2025. Lähde: Tradingeconomics.com

TALOUSINDIKAATTORIT LYHYESTI		
10/2025		
Indikaattori	USA	Euroalue
talouskasvu BKT v/v %	2,1	1,5
inflaatio % per annum	2,9	2,2
pohjainflaatio %	3,1	2,3
työttömyysaste %	4,3	6,3
ohjauskorko % (talletuskorko)	4,25	2,0
valtionvelka % bkt:stä	124	87,4

Korkomarkkinatilanne

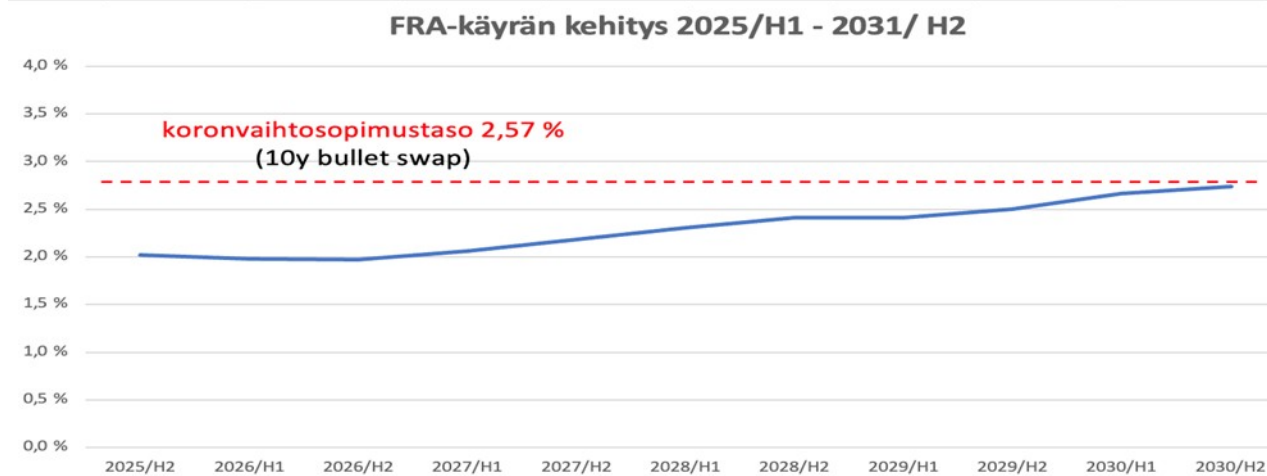
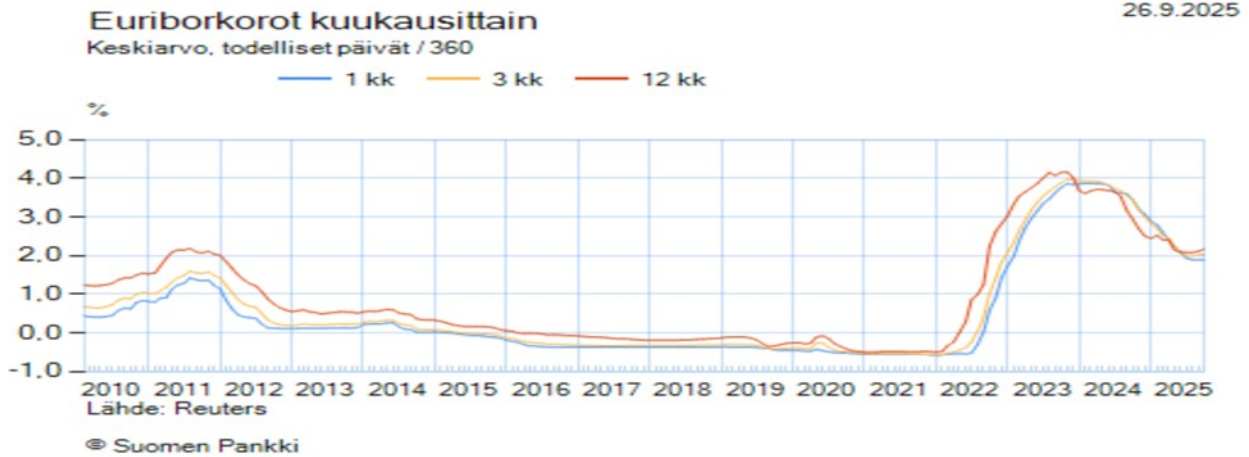
Korkomarkkinoilla sekä lyhyiden että pitkien korkojen tasot lähtivät selvään nousuun vuonna 2022. Euroopan keskuspankki aloitti kiristävän rahapolitiikkansa heinäkuussa 2022, jolloin ohjauskorkoa nostettiin ensimmäistä kertaa yli 11 vuoteen.

Koronnostosykli kiihtyi syksyn 2022 aikana, ja koronnostoja jatkettiin syyskuuhun 2023 asti, jolloin ohjauskorko nostettiin 4,5 prosenttiin.

Euribor-korkojen nousu taittui laskuun marras–joulukuussa 2023 alhaisempien inflaatiotasojen sekä suotuisampien inflaationäkymien myötä. Lisäksi korkofutuurimarkkinoiden ennusteet tulevasta kolmen kuukauden euribor-korosta maltillistuivat tuntuvasti. Inflaation palauduttua lähelle keskuspankin tavoitetasoa EKP laski ohjauskorkoa 6.6.2024 pidetyssä kokouksessaan 4,25 prosenttiin. Tämän jälkeen EKP on laskenut ohjauskorkoa yhteensä seitsemän kertaa. Viimeksi 5.6.2025 Euroopan keskuspankki laski ohjauskorkonsa 2,15 prosenttiin, jonka jälkeen ohjauskorko on toistaiseksi pidetty nykytasollaan.

Markkinakorkojen laskutrendi tasaantui loppukesästä. Pitkissä koroissa nähtiin maaliskuun alussa ennätysellisen nopea nousu, jolloin Saksan 10 vuoden velkakirjan tuotto nousi 2,40 prosentin tasolta 2,90 prosentin tuntumaan vain parissa päivässä. Taustalla vaikuttavina tekijöinä olivat sekä Saksan suuret infrastruktuuripäätökset – muun muassa 500 miljardin euron erillisrahasto infrastruktuurin ja puolustussektorin rahoittamiseen – että EU:n merkittävät satsaukset puolustusinvestointeihin. Alkukesästä korko laski 2,50:n tuntumaan. Pitkä korko on sittemmin liikkunut 2,55–2,75 %:n haarukassa maltillisella nousupaineella.

Markkinatilanne jatkuu epäselvänä. Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurioteerauksista johdettu FRA-käyrä ennustaa, että markkinakorot (kolmen kuukauden euribor) pysyvät ennallaan kahdessa prosentissa loppuvuodelle ja vuodelle 2026 (ks. graafi alla).

Pitkien korkojen ihan viimeaikainen lasku näkyy myös koronvaihtosopimusten hinnoissa. Esimerkiksi 10 vuoden swap-korko (kiinteä vs. kuuden kuukauden euribor) on 2,57 prosenttia (tilanne 20.10.2025) bullet-lainalle. Tasalyhenteisen lainan suojauksen hinta on vastaavasti 2,43 prosenttia.

Swap-käyrän jyrkkä lasku noin 15 vuoden kohdalla on viime aikoina kääntynyt nousevaksi, mutta edelleen todella pitkät, tulevaisuudesta alkavat korkosuojaukset ovat kohtuullisen edullisia. Esimerkiksi 15 vuoden swap-taso on 2,77 prosenttia ja 15y15y-suojaus (eli 15 vuoden kuluttua alkava 15 vuoden korkosuoja) on 2,91 prosenttia.

Länsimaiden epänormaali korkomarkkinatilanne on vuosien 2022–2025 aikana muuttunut enemmän normaalimpaan suuntaan, eikä paluu aiempaan negatiivisten korkojen maailmaan vaikuta enää kovin todennäköiseltä.

Markkinatilanne pysyy epävarmana. Pitkien korkojen nousupaine on ainakin toistaiseksi selvästi laantunut. Yhdysvaltain keskuspankilta odotetaan koronlaskua 29.10. kokouksessa.

Hyvinvointialueen lainasalkku syyskuun lopussa 2025, salkun korkoriski sekä sen suojaaminen

Hyvinvointialueen lainasalkku, yhteensä 146,24 miljoonaa euroa, koostuu vaihtuvan koron lainoista, yhteismäärältään tarkasteluhetkellä 96,95 miljoonaa euroa (66 %) sekä kiinteän koron lainoista, yhteismäärältään 49,29 miljoonaa euroa (34 %). Avoimia hyvinvointialuetodistuksia oli lisäksi 10 miljoonan euron edestä. Vaihtuvan koron lainoja on nostettu niin 3 kuukauden, 6 kuukauden kuin 12 kuukauden euriborissakin. Vaihtuvan koron lainoista kolme on bullet-lainoja ja loput viisi ovat tasalyhenteisiä.

Lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi oli syyskuun lopussa 2025 tehty yhteensä 10 kpl korkosuojia, joista kaksi on tehostettuja korkovyöhykesopimuksia, joissa suoja korkojen nousun osalta päättyy tasoilla 3,5 % tai 4 %. Korkojen noustessa em. tasojen päälle, antavat sopimukset kuitenkin reilun kahden prosentin alennuksen vaihtuvan koron tasoon. Suoraan lainasalkun korkoriskiä suojaavia sopimuksia on 8 kpl, joista tuorein tehtiin toukokuussa 2025. Em. sopimuksista yksi alkaa heinäkuusta 2026 ja kaksi alkaa vuodesta 2028 suojaten tulevaa riskiä. Lainasalkun suojausaste on ja pysyy noin 70–85 prosentin tasolla seuraavat noin 3 vuotta. Tämä kuitenkin ilman tulevaa lainanottoa. Tulevat rahoitusprojisoinnit sekä lainanotto täsmentyvät aina rahoitustarpeen sekä investointien mukaan, mutta velkamäärän kasvu on todennäköistä. Lainasalkun olemassaolevien lainojen lyhentyessä ja päättyessä, tarkoittaa tämä sitä, että tuleva bruttolainanotto on merkittävää. Tarkasteluhetken jälkeen lokakuussa 2025 on tehty lisäksi 15 miljoonan euron lisäsuojaus tuoreinta bullet-lainaa vastaan.

Uusia lainoja nostettaessa analysoidaan aina kustannustehokkain vaihtoehto pitäen sisällään myös laskennan siitä, onko vaihtuvan koron laina sekä sille tehtävä erillinen suojaus edullisempi kuin suora kiinteän koron laina. Korkosuojat tehdään lähtökohtaisesti aina suoraan lainakohtaisina suojina ja tehtävä suojaus kilpailutetaan yhteistyöpankkien välillä. Hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta on nostettu hyödyntäen tasaista korkokäyrää sekä aiemmin tarjolla ollutta selvää alennusta senhetkisen euriborin tasoon nähden. Merkittävä tuleva rahoitustarve huomioiden tulee tulevan rahoituksen suojaukseen myös kiinnittää kasvavaa huomiota korkomarkkinatilannekehitys huomioiden.

3.4.1 Talousarviolainat

Aluevaltuusto on päättänyt 16.12.2024 § 141, että talousjohtajalle vahvistetaan pitkäaikaisten lainojen lainannostovaltuudeksi 31 milj. euroa.

Pitkäaikaista lainaa saa nostaa vain investointimenojen rahoittamiseen. Todetaan, että lainanotto tapahtuu valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden puitteissa.

Vuoden 2025 osalta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus on 53 840 000 euroa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue lähetti 21.8.2025 lainatarjouspyynnön Kuntarahoitus Oyj:lle, OP Etelä-Pohjanmaalle ja Op Etelä-Pohjanmaa, Danske Bankille ja Nordea Bank Oyj:lle alla olevin tiedoin.

- Lainamäärä 20 milj. euroa.
- Korkoindikaatio 28.8.2025 klo 12.00
- Lainan nosto tapahtuu yhdessä erässä viikolla 41/2025
- Lainan käyttötarkoitus on hyvinvointialueen investointien rahoittaminen.
- Hyvinvointialueella on vuodelle 2025 lainanottovaltuus nostettavalle lainalle.

Vaihtoehto 1: Laina-aika 10 vuotta. Viitekorko 6 kk euribor (tod./360)
Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Vaihtoehto 2: Laina-aika 10 vuotta. Viitekorko 6 kk euribor (tod./360)
Tasalyhenteinen laina

Vaihtoehto 3: Laina-aika 10 vuotta. Kiinteä korko Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Vaihtoehto 4: Laina-aika 10 vuotta. Kiinteä korko Tasalyhenteinen laina

Rahoittajan tulee eritellä mahdolliset ylimääräiset kulut, jos lainaan tehdään ylimääräisiä lyhennyksiä tai laina maksetaan pois ennenaikaisesti.

Sovellettava laki on Suomen laki. Sitoumuksetta tehtyä tarjousta emme ota huomioon ja muulla tavalla ilmoitettuja tarjouksia ei oteta huomioon.

Osatarjouksia ei hyväksytä. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue valitsee korkovaihtoehdon tarjousvertailuvaiheessa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue pidättää itselleen oikeuden hyväksyä tai hylätä tehdyt tarjoukset.

Tarjouksista tulisi käydä ilmi korkomarginaali suhteessa pyydettyyn viitekorkoon. Mahdollisuuksienne mukaan, pyydämme Teitä lisäksi esittämään tarjouksissanne kaikki hyvinvointialueen maksettavaksi tulevat kulut ja palkkiot sekä esittämään tarjouksenne siten, että myös kaikki lainajärjestelyn kokonaiskustannukset on

laskettu mukaan korkomarginaaliin. Vertailu tehdään kokonaiskustannukset huomioivalla korkomarginaalilla.

Lähtökohtaisesti korkomarginaalin tulisi olla sitova koko velkakirjassa sovitun lainaajan. Pyydämme Teitä kuvaamaan korkomarginaalin sitovuutta koskevat ehdot ja mahdollisten muutosten tarkasteluajankohdat sekä menettelytavat muutosten toteuttamisessa.

Danske Bank A/S ja Kuntarahoitus Oyj jättivät tarjoukset määräajassa.

Talusohtajan päätöksen mukaisesti hyväksyttiin Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeen lainatarjous 6 kk:n euribor + 0,20 %. korko voimassa 3 vuotta.

Hallinnollinen päätös: Talusajohtajan viranhaltijapäätös 34/2025 (9.9.2025)

3.4.2 Korkosuojaukset

Alkuvuoden aikana on tehty kolme uutta lainakohtainen korkosuojaus korkojen nousulta suojautumiseksi.

Ensimmäinen korkosuojaus

Johtopäätöksien mukaisesti lähetimme tarjouspyynnön 23.1.2025 Kuntarahoitus Oyj:lle, Danske Bank A/S Suomen sivuliikkeelle ja OP Yrityspankille suojataksemme 50 % lainasta S100763/24.

Tarjouspyynnössä pyysimme hinnan seuraavalle koronvaihtosopimukselle:

Pääoma: EUR 12.500.000, -

Suojausperiodi: 5.2.2025 - 5.8.2034 (9,5 vuotta)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa x,xx % (tod/360)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa 6 kk euriboria (tod/360)

Lyhennystapa bullet, ei lyhennyksiä

Koronmaksut 6 kk välein 5.2. ja 5.8.

Korkopäiväkäytäntö, sovellettu seuraava.

Hinnoitteluajankohta tiistaina 28.1.2025 klo 10.00

Saimme määräaikaan mennessä kolme tarjousta.

Danske Bank tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,452 %

Kuntarahoitus tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,454 %.

OP Yrityspankki tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,451 %.

Tarjousten saapumisen jälkeen neuvotteluja jatkettiin OP Yrityspankin kanssa ja koronvaihtosopimus solmittiin sen hetken markkinahintaan 2,452 %.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 4/2025 (28.1.2025)

Toinen korkosuojaus

Johtopäätöksien mukaisesti lähetimme tarjouspyynnön 13.05.2025 Kuntarahoitus Oyj:lle, Danske Bank A/S Suomen sivuliikkeelle ja Op Yrityspankille.

Tarjouspyynnössä pyysimme hinnan seuraavalle koronvaihtosopimukselle:

Pääoma: EUR 10.000.000,-

Suojausperiodi: 18.7.2026 - 18.7.2029 (3 vuotta)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa x,xx % (tod/360)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa 6 kk euriboria (tod/360)

Lyhennystapa bullet, ei lyhennyksiä

Koronmaksut 6 kk välein 18.1. ja 18.7.

Korkopäiväkäytäntö, sovellettu seuraava.

Hinnoitteluajankohta tiistaina 20.5.2025 klo 12.55

Saimme määräaikaan mennessä kolme tarjousta.

Danske Bank tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,200 %

Kuntarahoitus tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,210 %.

Op Yrityspankki tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,208 %.

Tarjousten saapumisen jälkeen neuvotteluja jatkettiin Danske Bankin kanssa ja koronvaihtosopimus solmittiin sen hetken markkinahintaan 2,205 % noin klo 13.07.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 21/2025 (21.5.2025)

Kolmas korkosuojaus

Johtopäätöksien mukaisesti lähetimme tarjouspyynnön 13.10.2025 Kuntarahoitus Oyj:lle, Danske Bank A/S Suomen sivuliikkeelle ja Op Yrityspankille.

Tarjouspyynnössä pyysimme hinnan seuraavalle koronvaihtosopimukselle:

Pyydämme Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialuetta varten hinnan seuraavalle koronvaihtosopimukselle:

Pääoma: EUR 15.000.000,-

Suojausperiodi: 11.12.2025 - 11.12.2034 (9 vuotta)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa kiinteää korkoa x,xx % (tod/360) Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa 6 kk euriboria (tod/360)

Lyhennystapa bullet, ei lyhennyksiä Koronmaksut 6 kk välein 11.6. ja 11.12.

Korkopäiväkäytäntö, sovellettu seuraava.

Hinnoitteluajankohta tiistaina 21.10.2025 klo 10.55

Saimme määräaikaan mennessä kolme tarjousta.

Danske Bank tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,483 %

Kuntarahoitus tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,489 %.

Op Yrityspankki tarjosi koronvaihtosopimusta hintaan 2,482 %.

Tarjousten saapumisen jälkeen neuvotteluja jatkettiin Op Yrityspankin kanssa ja koronvaihtosopimus solmittiin sen hetken markkinahintaan 2,481 % noin klo 11.04.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 37/2025 (22.10.2025)

3.4.3 Lyhytaikaiset lainat

Tilinpäätöshetkellä avoinna olleet hyvinvointialuetodistukset maksettiin pois tammikuussa 2025. Alkuvuoden aikana käytettiin kassatilanteen turvaamiseksi hyvinvointialuetodistusohjelmaa 23.5.2025 ja 23.9.2025 alla olevan mukaisesti.

Talusojohtajan viranhaltijapäätös 22/2025

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on valtuuttanut 21.11.2022 § 151 talusojohtajan päättämään hyvinvointialuetodistusohjelman käytöstä 80 miljoonan euron enimmäismäärään saakka.

Hyvinvointialuetodistusohjelma on voimassa seuraavien rahalaitoksien kanssa (Aluevalt. 21.11.2022 § 151)

- Nordea Pankki Suomi Oyj
- Danske Bank Oyj
- Kuntarahoitus Oyj
- OP Yrityspankki Oyj
- Aktia Pankki Oyj, limiitti ei aktiivinen

Tarjoukset on pyydetty seuraavasti:

- pääoma 10,0 milj. euroa
- päivä, jolloin raha tilillä: 23.5.2025
- ajalle 23.5.2025-19.6.2025

Tarjoukset rahalaitoksittain:

- Danske Bank, tarjottu korko 2,45 %
- Kuntarahoitus, tarjottu korko 2,24 %
- OP rahoitus, tarjottu korko 2,27 %
- Nordea ei jättänyt tarjousta

Päätös: Päätän, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue käyttää Kuntarahoitus Oyj:n hyvinvointialuetodistusohjelmaa, koska tarjous on edullisin.

Talousjohtajan viranhaltijapäätös 35/2025

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on valtuuttanut 21.11.2022 § 151 talousjohtajan päättämään hyvinvointialuetodistusohjelman käytöstä 80 miljoonan euron enimmäismäärään saakka.

Tarjoukset on pyydetty seuraavasti:

- Danskebank
- Nordea Bank Oyj
- OP Yrityspankki Oyj
- Kuntarahoitus Oyj

- Pääoma 10 milj. euroa
- Raha tilillä 25.9.2025
- Ajalle 25.9.2025-9.10.2025

Tarjoukset rahalaitoksittain:

- Danskebank 2,38 %
- OP 2,09 %

- Kuntarahoitus 2,04 %
- Nordea ei jättänyt tarjousta

Päätän, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue käyttää Kuntarahoitus Oyj:n hyvinvointialuetodistusohjelmaa, koska tarjous on edullisin.

4 UTV2-ohjelma

Hyvinvointialueen alijäämä vuoden 2023 tilinpäätöksessä oli 45,38 milj. euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksen 2024 alijäämä on 62,05 milj. euroa. Alijäämä yhteensä vuoden 2024 päätteeksi on n. 106,34 milj. euroa. Käyttötalouden saattaminen tasapainoon vaatii seuraavan kahden vuoden aikana vähintään 60 milj. euron tasapainottamisohjelman toteuttamisen. Tämä ei vielä täytä lainsäädännön vaatimusta kertyneiden alijäämien kattamisesta vuoden 2026 loppuun mennessä.

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman laatimisessa on käytetty ulkopuolisten konsulttien apua.

Kilpailutuksen jälkeen kumppaneiksi valittiin kaksi toimijaa:

- Osio I ja III (talouden analyysi ja keinovalikoima): FCG Finnish Consulting Group Oy
- Osio II (ostopalveluita tarkasteleva kokonaisuus):

Nordic Healthcare Group Ohjelman laatiminen käynnistettiin viikolla 51 hyvinvointialueen johtamalla taustakeskusteluilla UTV2-ohjelman laadinnan lähtökohdista ja operatiivisesta suunnitteluprosessista avustavien konsulttien kanssa. Hyvinvointialueelle laadittavan varsinaisen UTV2-ohjelman laatiminen käynnistyi 7.1.2025. Työtä on tehty vahvasti toimintaa osallistavalla työryhmätyöskentelyllä sekä laajoilla haastatteluilla. Lisäksi työyksiköille lähetettiin kysely, jolla kerättiin ehdotuksia säästöiksi. Kaikkiaan 235 työyksikköä vastasi kyselyyn. Valtiovarainministeriöltä saatu palaute UTV2-ohjelmasta ja sen huomiointi hyvinvointialuejohtajan esityksessä UTV2-ohjelmasta 12.2.2025 aluehallituksen kokouksen jälkeen UTV 2 -ohjelma lähetettiin valtiovarainministeriöön kommenteille lainanottovaltuuspäätöksen ehtojen mukaisesti 14.2.2025. Valtiovarainministeriöltä saatiin täydennyspyyntö 27.2.2025 hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmasta.

Täydennyspyynnössä todetaan: "Valtiovarainministeriö toteaa, että hyvinvointialueen toimittama Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelmaluonnos täyttäisi toteutuessaan sisällöllisesti lainanottovaltuudelle asetetun ehdon talouden tasapainottamisohjelmasta. Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ohjelmasta ei ole tehty päätöksiä. Valtiovarainministeriö edellyttää hyvinvointialuetta kuvaamaan, miten se varmistaa, että päätöksenteko sopeutustoimien toteuttamiseksi etenee. Hyvinvointialueen tulee lisäksi tarkentaa, miten se on huomioinut laskelmissaan yleisten kustannusten kasvun (mm. palkkojen nousu). Hyvinvointialuetta edellytetään myös arvioimaan vuosien 2025–2028 kustannuskehityksen riskejä sekä mahdollisuuksia lisäsopeuttamistoimenpiteiden toteuttamiseen tarpeen vaatiessa."

Hyvinvointialuejohtajan esitykset UTV2-ohjelmaan liittyvissä pykälissä perustuvat voimassa olevaan talouden tasapainottamiseen liittyvään lainsäädäntöön, jossa vuosina 2023 ja 2024 kertyneet alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

UTV2-ohjelmakokonaisuus on rakennettu seuraavasti:

- tiedoksi saatettavat UTV2-ohjelman operatiiviset toimenpiteet
- aluehallituksen toimivaltuuden piirissä olevat UTV2-ohjelman toimenpiteet
- aluevaltuuston toimivaltuuden piirissä olevat UTV2-ohjelman toimenpiteet
 - strategiset toimenpiteet
 - palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet
 - osastokokonaisuuteen liittyvät toimenpiteet (pohjoinen ja eteläinen alue)
 - keittiöverkon kehittäminen
- investointiohjelman 2025–2028 päivittäminen UTV2-ohjelman toimenpiteiden mukaiseksi
- valtuutus hakea lisärahoitusta
- oikaisuvaatimus vuoden 2025 rahoitukseen liittyen
- lainanottovaltuusehtojen mukainen yhteisöllisen asumisen suunnitelma

UTV2-ohjelman toimenpiteistä arvioidut kustannussäästöt vuosina 2025–2026 ovat yhteensä noin 51 miljoonaa euroa.

Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus

UTV-ohjelman osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä (osio 1 mukaisia toimenpiteitä ei ole sisällytetty talousarvioon).

Avustuksen käyttö

- Eduskunta on 1.3.2023 hyväksynyt hallituksen esityksen vuotta 2023 koskevaksi lisätalousarvioksi (HE 325/2022 vp). Lisätalousarvioon sisältyy 350 miljoonan euron määräraha hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille myönnettäviin valtionavustuksiin.
- Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Avustuksen myöntämisperusteita ja käyttöä täsmennettäisiin tällä asetuksella. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 27.3.2023 ja olevan voimassa 31.12.2025 saakka.

- Määrärahaa ei voi käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia, jolloin yleiskatteista rahoitusta voidaan ohjata enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen
- Ei omavastuuta, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen saaman avustuksen määrä on 13 897 849 euroa.
- Avustuksen saajat saavat käyttää avustusta muutos- ja tuottavuusohjelmansa tai sitä vastaavaan ohjelman käyttökohteisiin, joihin liittyvät kustannukset ovat kertaluonteisia tai tilapäisiä
- Ohjelmilla tarkoitettaisiin avustuksen saajan toiminnan muutokseen ja talouden tasapainottamiseen liittyviä ohjelmia, jotka perustuvat valtionavustuksen saajan strategian toimeenpanoon (esimerkiksi hyvinvointialuestrategia).
- Ohjelmien tulisi olla lähtökohtaisesti hallintosäännön mukaisesti hyväksytyjä esimerkiksi aluevaltuustossa tai -hallituksessa, mutta ohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden kustannuksia voitaisiin sisällyttää avustuksella maksettaviksi taannehtivasti jo 8.3.2023 alkaen.
- Ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet eivät saa olla ristiriidassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:n perusteella määriteltyjen sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteiden tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 8 §:n perusteella määriteltyjen pelastustoimen valtakunnallisia tavoitteiden kanssa.

Vuoden 2024 loppuun mennessä avustusta oli käytetty n. 4,5 milj. euroa. Loput on suunniteltu käytettävän vuoden 2025 aikana.

UTV2-ohjelmaan liittyvä päätöksenteko eri toimielimissä

Aluehallitus on 10.3.2025 § 84 merkinnyt tiedoksi UTV2-ohjelman mukaiset operatiiviset toimenpiteet. Operatiivisten toimenpiteiden arvioitu säästö on vuosina 2025–2026 noin 30 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 30,8 miljoonaa euroa. Aluehallitus 10.3.2025 § 92 on hyväksynyt UTV2-ohjelman aluehallituksen toimenpiteet. Toimenpiteet, jotka koskevat kotiin toimitettavien aterioiden tuottamisen ulkoistamista ja ruokasali Pihlajan toiminnan ulkoistamista palautettiin valmisteluun. Aluehallituksen toimenpiteiden arvioitu säästö vuosille 2025–2026 on noin 13,4 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 15,8 miljoonaa euroa.

Aluehallitus 10.3.2025 § 94 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluvat palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian

valmisteluun. Aluehallitus päätti yksimielisesti, että toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 10.3.2025 § 95 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluva perusterveydenhuollon osastopalveluiden uudistaminen pohjoisella alueella. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Aluehallitus päätti, että esityksen toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 10.3.2025 § 96 UTV2-ohjelman aluevaltuuston toimivaltaan kuuluva perusterveydenhuollon osastopalveluiden uudistaminen eteläisellä alueella. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Aluehallituksen päätti, että asia palautetaan Vastaus selityspyyntöön 30.4.2025 valmisteluun ja esityksen toimenpiteistä laaditaan tarkemmat taloudelliset ja toiminnalliset selvitykset ja tavoiteaikatauluna pidetään sitä, että pykälän sisältämät asiat käsitellään nykyisen valtuuston aikana viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Aluehallitus 25.3.2025 § 108, Ruokapalveluiden UTV2 -ohjelman mukaiset päätökset. Aluehallitus päätti, että ruokasali Pihlaja ulkoistetaan sekä kotiaterioiden valmistaminen ulkoistetaan. Aluevaltuusto 31.3.2025 § 37 päätti, että siirrytään yhden valmistuskeittiömalliin.

Aluevaltuusto päätti 31.3.2025 § 36 aluevaltuuston toimivaltaan kuuluvista toimenpiteistä. Toimenpiteiden arvioitu säästö vuosille 2025–2026 on noin 1,1 miljoonaa euroa. Vuosille 2025–2028 arvioitu säästö on noin 2,4 miljoonaa euroa.

UTV2-ohjelmakokonaisuuteen liittyvät osiot, joista ei ole vielä tehty päätöksiä

Aluevaltuusto käsittelee joulukuussa 2025 palveluverkkoon ja osastopalveluiden uudistamista koskevat kokonaisuudet. Toteutuessaan osastopalveluiden uudistamiseen liittyvä kokonaisuus tuo säästöjä vuositasolla noin 5,2 milj. euroa. Palveluverkkoon liittyvien keinojen säästövaikutus toteutuessaan olisi vuositasolla noin 3,4 milj. euroa.

4.1 Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta

Vuoden 2024 lainanottovaltuusehtojen mukainen organisaation sisäinen ja valtiovarainministeriölle toteutettu UTV-ohjelmaan liittyvä raportointi Hyvinvointialue laati UTV-ohjelmaa varten sisäiseen käyttöön yksityiskohtaisen raportointilomakkeen, joka oli käytössä kesään 2024 asti. Toimialueet toteuttivat UTV-ohjelman toimenpideraportointia kuukausittain vuoden 2024 alusta alkaen. Keväällä 2024 valtiovarainministeriö laati kaikille hyvinvointialueille yhteisen muutosohjelmien raportointilomakkeen, joka otettiin käyttöön Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella loppukesästä.

Hyvinvointialue raportoi muutosohjelman toteutumisesta valtiovarainministeriölle vuoden 2025 lainanottovaltuuspäätöksen mukaisesti 31.10.2025 mennessä.

Säästötavoitteet vuodelle 2025 on viety vuoden 2025 talousarviomuutokseen tarkentuneilla tiedoilla ja vain siltä osin kuin päätökset on tehty.

Raportoidut tiedot:

Oman toiminnan sopeutustoimet UTV2-ohjelmassa

Talousarviomuutokseen viety säästötavoite vuonna 2025: 4,915 milj. euroa

Arvio toteutuvasta säästöstä vuonna 2025: 3,627 milj. euroa

Ostoihin liittyvät sopeutustoimet UTV2-ohjelmassa

Talousarviomuutokseen viety säästötavoite vuonna 2025: 10,069 milj. euroa

Arviointi toteutuvasta säästöstä vuonna 2025: 7,538 milj. euroa

Hyvinvointialueella toteuttava säännöllinen sisäinen raportointi UTV2-ohjelman toimeenpanosta

- 22.4.2025 pidettiin UTV2-ohjelman toimenpiteiden käynnistystilaisuus, kun valtiovarainministeriöltä oli saatu hyväksyntä talouden tasapainottamisohjelmalle sekä lainanottovaltuus vuodelle 2025 oli myönnetty
- UTV2-ohjelma pitää sisällään
 - Oman toiminnan kehittämistoimenpiteitä yhteensä 114 kpl
 - Ostopalveluihin liittyvät toimenpiteet yhteensä 56 kpl

- Toimenpiteiden toimeenpanon läpikäynnit aloitettu yhteistilaisuudessa 14.8.2025
- Yleiskuva toimialueiden toimenpiteiden edistämisestä:
 - toimenpiteet edistyvät
 - toimenpiteillä ei kaikilta osin saavuteta asettuja säästöjä vuodelle 2025
- Yhteiset raportoinnit jatkuvat kerran kuukaudessa vuoden loppuun asti.

5 Lainanottovaltuus

Lainanottovaltuus vuodelle 2025

Valtioneuvoston päätös 28.11.2024 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Valtioneuvosto on päättänyt hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän vuoden 2025 lainanottovaltuuksista 6.6.2024. Päätöksen mukaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.

Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on jättänyt valtiovarainministeriölle hakemuksen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta 12.6.2024.

Valtiovarainministeriö on asettanut 26.8.2024 valtioneuvoston päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon kuuluivat valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön sekä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen edustajat. Valmisteluryhmän tehtävänä oli arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustui Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon. Lainanottovaltuuden määräksi esitetään 53 840 000 euroa. Lainanottovaltuuden muuttamiselle esitetään ehtoja, jotka liittyvät investointien välttämättömyyteen, yhteisöllisen asumisen investointien taloudellisten hyötyjen varmistamiseen sekä talouden tasapainottamisohjelman laatimiseen.

Lainanottovaltuuden ja asetettavien ehtojen tarkoituksena on Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelujen turvaamiseksi varmistaa, että muutetun lainanottovaltuuden mukaisesti toteutettavat investoinnit ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä ja että hyvinvointialueen lainanhoitokyky ei vaarannu.

Valtioneuvosto hyväksyi 28.11.2024 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on saanut 7.4.2025 palautteen valtiovarainministeriöstä, jonka mukaan lainanottovaltuuden ehdot ovat täyttyneet. Hyvinvointialue raportoi talouden tasapainottamisohjelman (UTV2-ohjelman) toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle. Ensimmäinen raportointi toteutuu 31.10.2025 mennessä.

Valtioneuvoston päätös 18.6.2025 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta

Valtioneuvosto teki 28.11.2024 päätöksen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta vuodelle 2025. Muutettu valtuus on 53 840 000 euroa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue jätti 20.5.2025 valtiovarainministeriölle uuden hakemuksen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisesta. Valtiovarainministeriö on asettanut 28.5.2025 valtioneuvoston päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon kuuluivat valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön sekä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen edustajat. Valmisteluryhmä arvioi ne vuonna 2025 alkaviksi tai sidotuiksi suunnitellut investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset, jotka eivät sisältyneet aiempaan lainanottovaltuuden muutospäätökseen. Lisäksi samassa yhteydessä investointeja karsittiin.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden määräksi vuodelle 2025 esitetään 52 203 000 euroa, jossa on vähennystä edelliseen muutospäätökseen 1 637 000 euroa. Nyt tehtävä päätös on muutospäätös suhteessa 28.11.2024 tehtyyn aiempaan päätökseen. Aiemman päätöksen mukaiset ehdot lainanottovaltuuden muuttamiselle säilyvät voimassa myös tämän uuden päätöksen jälkeen.

Lainanottovaltuuden ja asetettavien ehtojen tarkoituksena on Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelujen turvaamiseksi varmistaa, että muutetun lainanottovaltuuden mukaisesti toteutettavat investoinnit ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä ja että hyvinvointialueen lainanhoitokyky ei vaarannu.

Valtioneuvosto hyväksyi 18.6.2025 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 lainanottovaltuuden muuttamisen.

5.1 Lainanottovaltuus vuodelle 2026

8.5.2025 Valtiovarainministeriö tiedotti, että seitsemälle hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2026. Vuoden 2025 talousarvioiden vuosikatteet ovat osalla hyvinvointialueista pieniä ja nykyinen lainakanta vastaavasti suuri, minkä vuoksi valtaosa hyvinvointialueista ei saa lainanottovaltuutta.

Vuoden 2026 lainanottovaltuus koskee vain uusia, käynnistyviä hankkeita varten nostettavia lainoja. Hyvinvointialueet voivat toteuttaa aiempina vuosina käynnistyneet investointihankkeet ja nostaa niiden rahoittamiseksi tarvittavat lainat aiempien lainanottovaltuuksien mukaisesti. Vuosien 2023–2025 lainanottovaltuuksiin perustuen hyvinvointialueet voivat nostaa pitkäaikaista lainaa tai tehdä investointeja vastaavia sopimuksia vuonna 2026 tai myöhemmin 4,1 miljardilla eurolla.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue pyysi kesäkuussa 2025 valtiovarainministeriöltä neuvottelujen käynnistämistä vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamiseksi. Tätä kirjoittaessa (28.10.2025) lainanottovaltuusneuvottelut koskien vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamista eivät ole vielä käynnistyneet.

Lainanottovaltuudet vuodelle 2026	Euroa
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	19 771 850
Kainuun hyvinvointialue	23 419 682
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	765 635 711
Pirkanmaan hyvinvointialue	24 722 105
Pohjanmaan hyvinvointialue	240 034 455
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	76 326 886
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	144 529 143

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointi on välttämätön palveluiden turvaamisen kannalta. Aloitteen lainanottovaltuuden muuttamisesta voi tehdä hyvinvointialue itse tai jokin hyvinvointialueita ohjaavista ministeriöistä. Vuoden 2025 lainanottovaltuutta on muutettu 13 hyvinvointialueelle sekä HUS-yhtymälle.

6 Maakunnallinen näkökulma

Osavuositarkastuksessa luodaan näkymä myös maakunnalliseen tilanteeseen niin väestökehityksen kuin työllisyydenkin näkökulmista. Vuodelle 2025 arvioidun rahoituksen perusteella asukaskohtainen rahoituksen määrä on 5064 euroa.

Väkiluvun ennakkotieto								
[object Object]	2025M01*	2025M02*	2025M03*	2025M04*	2025M05*	2025M06*	2025M07*	2025M08*
Etelä-Pohjanmaa	189,954	189,969	189,928	189,86	189,865	189,869	189,828	189,463
Seinäjoki	66,687	66,711	66,731	66,758	66,795	66,836	66,862	66,908
Kurikka	19,503	19,496	19,501	19,504	19,498	19,478	19,497	19,442
Kauhava	15,046	15,048	15,041	15,044	15,07	15,062	15,043	14,965
Lapua	14,014	14,004	14,024	14,014	13,994	14,024	14,02	13,957
Kauhajoki	12,512	12,514	12,501	12,487	12,496	12,505	12,493	12,484
Ilmajoki	12,456	12,478	12,472	12,462	12,467	12,47	12,465	12,416
Alavus	10,783	10,782	10,762	10,743	10,744	10,721	10,699	10,647
Alajärvi	9,073	9,077	9,069	9,063	9,069	9,062	9,063	9,026
Ähtäri	5,219	5,216	5,208	5,2	5,184	5,18	5,172	5,151
Teuva	4,654	4,646	4,643	4,633	4,63	4,63	4,616	4,605
Isokyrö	4,309	4,309	4,301	4,301	4,303	4,295	4,297	4,288
Kuortane	3,341	3,338	3,332	3,33	3,328	3,327	3,323	3,316
Lappajärvi	2,747	2,742	2,738	2,726	2,717	2,706	2,714	2,716
Vimpeli	2,603	2,604	2,603	2,6	2,6	2,606	2,584	2,567
Evijärvi	2,275	2,276	2,273	2,271	2,263	2,26	2,27	2,269
Soini	1,797	1,8	1,799	1,799	1,793	1,798	1,792	1,791
Isojoki	1,78	1,777	1,777	1,776	1,77	1,772	1,781	1,777
Karijoki	1,155	1,151	1,153	1,149	1,144	1,137	1,137	1,138

Kuva 2. Etelä-Pohjanmaan kuukausittainen väkiluvun ennakkotieto

Etelä-Pohjanmaan ennakkollinen väkiluku ja väestönmuutos 2024-2025					
Kuukausi	Väkiluku 2024 (ennakko)	Väestönmuutos 2024 (ennakko)	Väkiluku 2025 (ennakko)2	Väestönmuutos 2025 (ennakko)2	
Tammikuu	190580	41	189953	24	
Helmikuu	190593	13	189968	15	
Maaliskuu	190546	-47	189927	-41	
Huhtikuu	190482	-64	189860	-67	
Toukokuu	190494	12	189 865	5	
Kesäkuu	190502	8	189 867	2	
Heinäkuu	190450	-52	189 833	-34	
Elokuu	190236	-214	189 485	-348	
Syyskuu	190167	-69	189 486	1	
Lokakuu	190111	-56			
Marraskuu	190065	-46			
Joulukuu	189937	-128			

Kuva 3. Etelä-Pohjanmaan ennakkollinen väkiluku ja väestönmuutos 2024–2025

Lähde: Etelä-Pohjanmaan Liitto [Väestönmuutos - Tilastoja ja ennakointia Etelä-Pohjanmaalta - Etelä-Pohjanmaan liitto](#)

Kunta	Työttömät työnhakijat			Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Muutos		
	Syys 2025	Elo 2025	Syys 2024	Syys 2025	Syys 2024	%	%	Syys 2025	Elo 2025	Syys 2024	Syys 2025	Syys 2024
	Työttömät työnhakijat							Avoimet työpaikat				
Alajärvi	295	281	201	94	47	37	8,2	13	16	34	-21	-62
Alavus	408	422	372	36	10	42	9,1	24	19	25	-1	-4
Evijärvi	51	48	35	16	46	...	5,2	...	0	5
Ilmajoki	343	365	331	12	4	15	5,9	8	10	26	-18	-69
Isojoki	61	57	46	15	33	12	7,7	8
Isokyrö	120	118	122	-2	-2	6	6,4	18	23	26	-8	-31
Karjajoki	43	47	39	4	10	...	8,7
Kauhajoki	558	515	444	114	26	52	10,3	11	21	45	-34	-76
Kauhava	491	472	411	80	19	68	7,6	32	45	58	-26	-45
Kuortane	71	71	71	0	0	7	5,0	11	15	25	-14	-56
Kurikka	626	606	576	50	9	37	7,5	49	58	56	-7	-12
Lappajärvi	70	63	59	11	19	7	7,0	...	6	8
Lapua	459	435	360	99	28	51	7,2	20	17	41	-21	-51
Seinäjoki	2 787	2 780	2 561	226	9	77	8,5	269	247	309	-40	-13
Soini	39	39	41	-2	-5	...	5,3
Teuva	167	140	169	-2	-1	26	8,6	6	...	14	-8	-57
Vimpeli	74	77	65	9	14	...	6,6
Ähtäri	179	226	208	-29	-14	17	8,3	...	14	17
Etelä-Pohjanmaa	6 842	6 762	6 111	731	12	465	8,0	479	502	705	-226	-32

Kuva 4. Työttömät työnhakijat kunnittain

Lähde: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus syyskuu 2025

7 Henkilöstöön liittyvä raportointi

Henkilöstöasioihin liittyvä raportointi on tämän asiakirjan liitteessä 1 EPHVA HR-raportointi Q3.

8 Tytäryhtiöiden raportointi

Tytäryhtiöt ovat raportoineet kolmannen kvartaalin toteumistaan sekä kirjallisesti toteumiin vaikuttavista tekijöistä, tulevaisuudennäkymistä ja mahdollisista riskeistä. Raportointi on tämän asiakirjan liite 2 EPHVA tytäryhtiöt Q3.